Akbaba

KO9
72-10

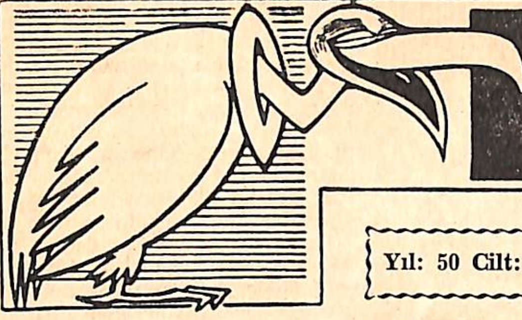

İnönü — Aaa, bunlar benim kafamdaki tilkiler değil!..

BU YIL: 25 milyon

TÜRKİYE İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyetidir

Yıl: 50 Cilt: 22 Sayı: 10 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 23 Şubat 1972 * Fiyatı: 150 Krş.

YETER!

ÜLKEMİZDE en çok kullanılan sözlerden biri şudur:

— Durun bakalım...

Davranmayı geciktirmek, karar vermeyi ertelemek istedik mi hemen o türlü lâfların eteğine yapışır, «Acele etmeyin, durun hele, bir düşünelim» diye savsaklama taktiklerine girişiriz.

Durup düşünmek elbette yararlıdır. Vaktinde davranma gücünü köstekleməmek şartıyla.

Eğer düşünüp taşınma eğilimi bitmez tükenmez bir tereddüt kararsızlığına dönüşürse, bunun sonu insanın kendini hareketsizliğe mahkûm etmesi olur.

Kısacası, ihtiyat iyidir, felç kötü.

İhtiyatın iyiliği de gerekli dozda kullanılmasına bağlıdır. Yoksa ihtiyatın fazlası bir çeşit ihtiyatsızlık olabilir.

Bacağında kangren tehlikesi belirmiş hastanın başucundaki cerrah ihtiyatlı olma kaygısıyla «keseyim mi, kesmeyeyim mi?» diye fazla vakit geçirirse adamcağızı canından edebilir.

Toplumların kangren tehlikesi gösteren konularını iyileştirmek ise kişilerin hasta uzuvlarını kesip atmak kadar kolay değildir. Çünkü kişi iyileşmeyi ister de, toplumun iradesi dağınık ve çelişiktir; çoğu kere toplum çoğunluğu ne istediğini kendi de bilmez.

Gerçek önderlerin görevi, kararlı davranış gerektiren durumlarda toplum iradesini bir an önce kararsızlıktan kurtarmak ve tehlikeli sonuçların önlenmesi için çoğunluğu çözümlere doğru çekmektir.

Çözüm her zaman çoğunluğun özlediği mutlu son olmayabilir. O zaman da öndere düşen, çoğunluğun hayâllerini yıkmak pahasına onları gerçekçiliğe dâvet etmek ve kaçınılmaz tatsızlıklara katlanmalarını sağlamaktır. Yâni büyük liderler uluslarına zaferler kazandırdıkları gibi, sırasında vatandaşlarına gerekli yenilgileri de kabul ettirebilirler.

Yakın geçmişte iki ünlü generalin ülkelerinde o iki durumun parlak örnekleri sergilendi.

İsrail ordusunu karşı durulmaz bir ataklıkla peşinden sürükleyen tek gözlü general Moşe Dayan, ülkesinin düşmanlarını altı günde tepeledi, tehlikeye düşmüş sınırları sağlama bağlayıverdi. Onun ele geçirdiği topraklar sayesinde yurtdaşları rahat nefes aldılar.

General De Gaulle ise Fransa'ya tam ters yönde bir hizmette bulundu.

Cezayir'in elde tutulması olanağı kalmadığı halde bazı Fransız çevreleri milli gurur inadıyla anlamsız bir savaşı sürdürüyor, boşuna kan döküyorlardı. Kamuoyu korkunç derecede bölünmüş, ülke gitgide artan bir huzursuzluğa gömülmüştü. Öyleyken kimse çoğunluğun öfkesini göze alarak çıkıp:

— Cezayir elden gitmiştir, bırakalım bu inadı, diyemiyordu.

Sonunda ancak De Gaulle söyleyebildi o sözü. Başa geçti, Cezayir'in bağımsızlığını tanıdı, direnen Fransızları susturdu, bunun kaçınılmaz bir sonuç olduğuna vatandaşlarının çoğunluğunu inandırarak ülkeyi o konuda huzura kavuşturdu.

Bizim de yıllardan beri kangren olmaya yüz tutmuş bir konumuz var:

Ne Kıbrıs'ı (yahut bir bölümünü) anavatana bağlayabiliyor, ne de bu sevdadan vazgeçebiliyoruz. O yüzden çıkabilecek bir savaş ihtimali Demokles'in kılıcı gibi bugün de tepemizde asılı.

Bu müzmin derdin bir çözüme kavuşturulması umudu sekiz yıl kadar önce belirmişti. Çıban başının kopmasıyla açığa çıkan bunalımın temelden giderilmesi için iki kesin yol vardı.

Ya şöyle denilirdi:

— Kıbrıs bizim için bir savaşı göze aldıracak kadar önemlidir ve savaş gücümüz bize zafer kazandırır. maya yeterlidir.

O zaman Moşe Dayan'ın önderliğinde İsrail'in yaptığı gibi dostun düşmanın lâfına bakmadan savaşır, kısa sürede bu işi kökünden çözümlerdik. Belki de (Atatürk'ün Hatay'ı alışında olduğu gibi) ayağa kalkışımız meselenin tatlıya bağlanmasına yeterdi de, karşı tarafın sinmesiyle iyi bir sonuç alıverirdik.

Yahut şöyle denilirdi:

— Kıbrıs bize dövüşü göze aldıracak kadar önemli değildir ve öyle bir savaş kazanacak gücümüz yoktur.

O zaman da De Gaulle'ün Cezayir konusunda yaptığı gibi durum kamuoyuna anlatılır, Kıbrıs'la ilgili hayâllerden vazgeçmemiz sağlanırdı.

Ne biri yapıldı, ne öteki. Tipik bir «Durun bakalım» oyalamasıyla bunalım geçici olarak savuşturuldu, sonra da yıllarca uyutuldu. Şimdi her an patlayabilecek bir barut fıçısı gibi hem Türkiye'nin, hem Yunanistan'ın, hem de Kıbrıs'ın güvenliğini gölgelemekte.

Bu durumun doğmasında en büyük sorumluluk o yıllardaki Başbakanımız İsmet İnönü'nündür.

İhtiyatı ihtiyatsızlık derecesine vardırıp toplum iradesini felçli durumda bırakmayı «idare-i maslahat» politikasının zaman zaman kullanılabilecek araçlarından biri sayan Paşa'mız, ılımlılık tutkusundan ancak bir tek konuda vazgeçebilmektedir:

Kendi otoritesi.

Ona minicik bir toz konacak gibi olsa sayın CHP. Genel Başkanı ihtiyatı da, ölçüyü de, satranç dikkatini de elinin tersiyle itiverip ateş püskürmeye ve ültimatom yağdırmaya başlayabilmektedir hemen:

— Ya ben, ya o!

Her konudaki idare-i maslahat politikasına ve yalnız bu konudaki Olimpos gazabına bugüne kadar sayısız kurban verilmiş, Köy Enstitülerinden bu yana nice atılım fırsatları çöpe dökülür yahut sürüncemede bırakılırken «üstüne İnönü yıldırımı çeken» her lider ve lider adayı da çok geçmeden harcanmıştır.

Bugün ise kangren tehlikesi gösteren konularımız her zamankinden çok. Nüfus patlaması, köylerden akın, işsizlik, pahalılık, her alanda süregelen düzensizlik gibi dertlere çok kısa sürede çözümler bulunamazsa bütünüyle Türk toplumunun bilinmez girdaplara sürüklenmesi tehlikesi var. Kişisel kaygılardan sıyrılarak toplum için çabuk ve kesin kararlar alma ihtiyacımız hiçbir zaman bugünkü kadar belirli olmadı.

Vakit geçirmeden köklü reformlar yapılmasını isterken 12 Mart Muhtırasının belirtmiş olduğu gerçek de bu zaten.

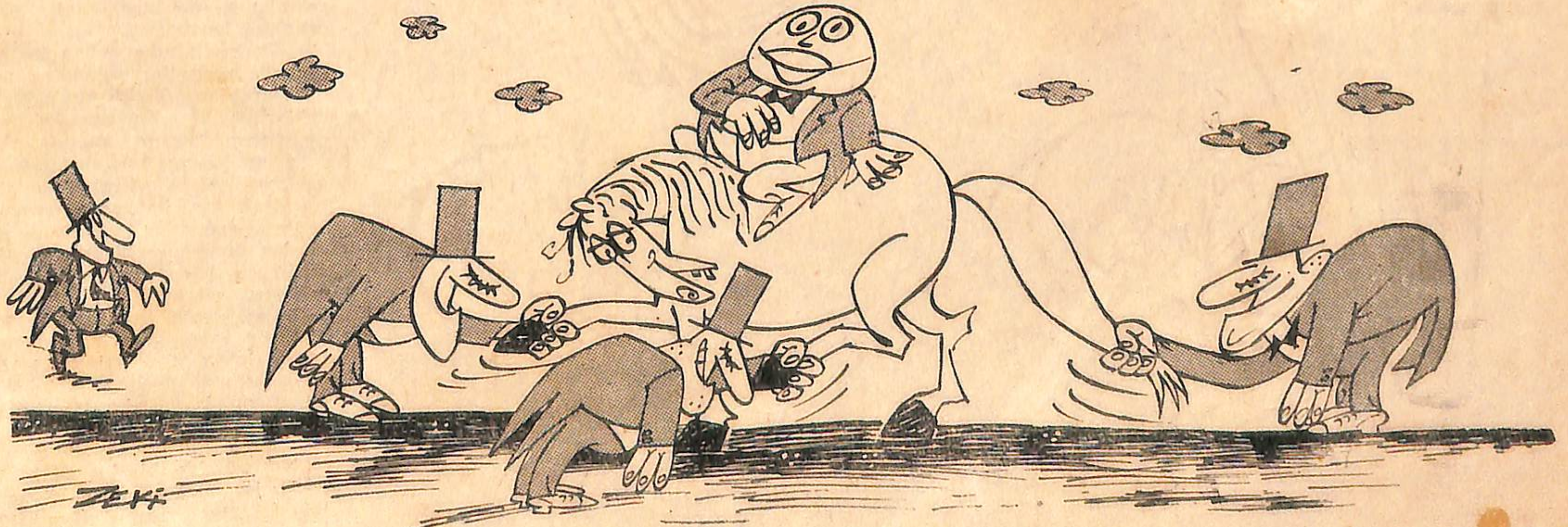
Öyleyken sayın İnönü kendi partisi içinde ve kendinin de katılmasıyla tam o yönde geliştirilmiş olan kesin reformculuk programını bir kere daha kişisel öfkelere kurban ettirmek istiyor.

İsteğine uyulursa Ortanın Solu programı da çöp tenekesindeki bütün atılım projelerinin yanına fırlatılacak, CHP. bir daha belini doğrultamıyacak biçimde bölünüp iktidar alternatifi olmaktan büsbütün çıkacak, o durumda 1973 seçimlerinin anlamı kalmayacak ve ufuklarımızda cevabı belirsiz yeni soru işaretleri görünüverecek...

Özür dileriz: Türk toplumu bu kurbanı veremez.

Sayın İnönü'ye «Durun bakalım» demenin, reformculuk konusunda ise hiç durmamanın sırasıdır artık.

AKBABA

— AP'nin 12. kuruluş yıldönümü kutlandı. —

BAKALIM NE OLACAĞIM

Vedat Saygel

DİYELİM, bolluk bereket, piyasada hareket vaadi aldıkça, cebinize bir şey girmiş gibi hemen bunun vergisini ödemek zorunda olan refahzede bir vatandaşsınız. Bütün özleminiz, şu iki günlük dünyada borçsuz harçsız kendi yağınızla kavrulup gitmek. Bunu gerçekleştirmek için geceyi gündüze katmışsınız, bazan aç, bazan yarı tok yatmışsınız, binbir güçlükle üç beş kuruş yapmışsınız. Sonra da biriktirdiğiniz parayı daha mutlu yarınlar için yatırmışsınız bir işe. Derken sermaye kediye yüklenmiş, yokluk yeniden tepenize çöreklenmiş! Gününü gün etmek amacıyla başlamışsınız eşten dosttan yardım istemeye... Dökme suyla değirmen döner mi? Bir vermişler, beş vermişler, onlar da veremez duruma gelmişler sonunda. Karşınıza çıkan başkalarını salık verir olmuş. Kapısını açan:

— Yahu, sen bir de falanca beye uğrasana, diye tutturmuş.

Uğra dedikleri adamı da yakından tanımıyorsanız, kafanızı kesseler semtine sokulmazsınız değil mi?

Şaşarım aklınıza! Oysa hemen dostları bırakıp, salık verdikleri kimseyi bulmanız gerekir.

Ben öyle yaptım. Fakat hiç de umutlu değildim önceleri. Karşıma her çıkan tanıdığın durumunu öğrenir öğrenmez:

— Yahu, sen bir de Hasan efendiye uğrasana, diyerek beni başkalarına havale etmesi çileden çıkarıyordu.

Hasan efendi dedikleri, mahallenin bakkalı.

— A keratalar, diyeceksin, semtin yabancısına, mahalle bakkalından ne hayır gelir? Akıl vereceğine elini cebine atsana; hiç değilse karnımızı doyuracak bir iş bulsana.

— Yoo, öyle söyleme, diyorlar. Ömrü boyunca başkalarının yardımlarıyla yaşayan nerde görülmüş? Hayatının akışını değiştirmek istiyorsan, Hasan efendiye bir uğrayıver.

Eh, bunca insanın bir bildiği vardı elbet. Dükkânın çevresinde şöyle bir tur attım, Hasan efendiye yollamalarının nedenini çaktım. Onu görüp, kendi derdimi unutacağımı umuyorlardı zaar. Zira öyle bir Hasan efendiydi ki salık verdikleri; dükkânı var, satacak malı yok. İki büklüm bedeni var, ayakta duracak dermanı yok!

— Görünüşe aldanma, dedi tüccar olma yolunda yürüyen arkadaşlardan biri. Sağlam bir baltaya sap olmak istiyorsan, Hasan efendiyle sıkı bir dostluk kurmaya çalış.

Sağolsun bir başka arkadaş da tanışmamızı sağladı.

Tanıştık ama, gel de ne yapacağını kestir bakalım! Sağlam bir baltaya nasıl sap olacağız? Parasız kaldıkça borç alarak mı, ekmeksiz sigarasız kaldıkça veresiye yaparak mı?

— Her türlü yardımı görürsün, dedi Hasan efendiyi yakından tanıyan bir arkadaş. Sen onun iki büklüm duruşuna, dükkânının boş oluşuna bakma. O var ya, o?...

Yirmi yıllık bir dostlukları varmış. Aralarında geçenleri günü, tarihiyle bir sıraladı, anlattıkları uydurma değilse bizim arkadaşın hayattaki başarılarının hepsinde de bal gibi Hasan efendinin emeği vardı.

Duyduklarımın doğruluk derecesini anlamak için konuyu açtığım bir başka arkadaş:

— Doğrudur, dedi. Taa Diyarbakır'dan tanırım ben Hasan efendiyi. Askerdeyken onbaşımdı. Az uğraşmadı benimle...

Üşenmeyip anlattı ki, ohoo me ğer bunu da o adam etmiş!

Artık ben bir samimiyeti çoğaltmak için bakkal dükkânına gidiyorum, bir tanıyanlardan Hasan efendinin gençliğini dinliyorum.

Adama kanım ısındıkça ısındı, dostluğu koyulaştırdıkça koyulaştırdık ama haydi gel de tatlı tatlı konuşurken lâfını kes, para iste, veresiye iste, iste oğlu iste! Üstelik, tanışmamızı sağlayan arkadaş da hakkımda neler söylediyse Hasan efendi bana karşı bir saygı gösteriyor, cömertçe bir değer veriyor...

— Zeytin nasıl? diye uydurma bir bahaneyle mideme açlığımı unutturmak için zeytine uzansam:

— Kötü sayılmaz ama siz yemezsiniz bu zeytini, diyerek kapatıyor dolabın kapağını.

— Peynirin güzel bir görünüşü var ama...

Hani niyetim, tatma amacıyla bir yudumcuk almak.

— Size lâyık değil, diye çekiyor peynir tabağını önümden.

Adama kazara:

— Meteliksizim birader, açlıktan ölüyorum desem:

— Aman efendim estağfurullah, diyerek konuyu değiştirecek!

Bıçak kemiğe dayanınca utanmayı sıkılmayı bir tarafa bırakıp, sabah karanlığında damladım dükkâna. Kafama koymuştum artık, kendisini tanıyan bizim arkadaşlardan söz açacak, onlara yaptığı yardımlara geçecektim. Konuşurken konuşurken nasıl olsa bir ara kendi durumumu da sıkıştırıverirdim araya.

— Nuri'nin size selâmı var, diye başladım. Aslında kaç gündür kimseyi gördüğüm yoktu ya, bir giriş yapmam gerekiyordu.

— Hangi Nuri?

— Berberin yanındaki evde oturuyor hani... Arabaları var ya canım?...

— Haa...

— Aman birader, Diyarbakır'da geçen günlerinizi anlata anlata bitiremedi.

— Ben olmasaydım o oğlan zor bitirirdi askerliği, dedi.

— Evet, hepsini anlattı.

Keyiflenmişti. Başladı bir de kendi anlatmaya. Dinlediğim yok, dinler görünmüş olmak için sigarasızlıktan dönen başımı sallayıp duruyorum. Nuri o sıralar ele avuca sığmayan haşarının biriymiş de, onbaşıların çavuşların analarından emdikleri sütü burunlarından getirirmiş. Bunu ıslah etmek için hücreye mi koymamışlar, nöbete mi dikmemişler, katıksız cezalar mı vermemişler, hiçbiri para etmemiş. Her cezadan sonra bir posta firar ediyormuş.

— Son kaçtığında on gün dönmedi. Bekle Nuri dönecek, Nuri yok! İdare idare, canımıza yetti! Baktım, firarını bildirecekler. Araya girip yalvardım. «Benim hatırım için iki gün daha sabredin» dedim. Sağolsun kırmadı arkadaşlar. Nöbeti aldım. Kimseye devretmiyorum. Bekle Nuri gelecek. Birinci gün bitti, ikinci gün başladı, Nuri hâlâ yok! Öğlen oldu, ikindi oldu, sabırsızlıktan dokuz doğuruyorum. Akşam karanlığında geldi. Çektim bunu garaja, «Ulan it» dedim, «Adam olacak mısın, olmayacak mısın?» yıktım yere, ver ettim tabanlarına sopayı, bastım tokatı, bak bugün kaç arabası var!

Arabayla dayak arasında bir ilişki ararken, bizim tüccar olma yolundaki arkadaşla tanışmasını anlatmaya başladı:

— Kenan'la tanışmamız Ankara'da oldu. Askerlik bitmiş, polis olmak için müracaat etmiştim.

Bekçi yapmışlar. O sıralarda Samanpazarı it kopuk semtiymiş. Karakol bile serserilerin şerrinden yılmışmış da, buna «Aman ne olursa senden olur» demişler. «Bizim hesabımıza şu asayişi bir düzeltiver, hepimiz huzura kavuşalım.»

Göreve başladığı ilk gece bakmış, meyhaneler tarafında bir bağırış, bir çağırış, din iman gırla gidiyor! Seğirtmiş o yöne ki, bizim Kenan içki komasında! Uzanmış yere, sesinin bütün gücüyle nutuk çekiyor. Bekçi Hasan efendi, «Sus» der, susmaz. «Evine git» der, gitmez. «Kalk» der, kalkmaz. Omuzladığı gibi getirir karakola, çeker nezarete, buna bir dayak, bir dayak, oğlan bugün ağırbaşlı bir tüccar olur çıkar.

Onu bıraktı geçti başkasına. Konuyu açtığıma açacağıma bin pişman olmuş dinliyorum. Açlık bıçak gibi saplanmış mideme. Vakit öğleye yaklaşmış, o hâlâ anlatıyor. Neyse fazla uzatmadan bir sopa da ona çekti, herif ikibin lira maaşlı maden mühendisi oldu!

Dinlemediğimi belirtmek amacıyla uzandım gazetenin birine, sözde göz gezdiriyorum. Sütunlar arasındaki bir politikacının ismi üzerine bastırdı parmağını:

— Sen bu adamı tanır mısın?

— Yoo, dedim, siz?...

Tanırmış. Daha doğrusu Hasan efendi unutmuş da, o kendisini tanıtmış.

— Sene 1951 mi, 52 mi, öyle bir şey, diye başladı anlatmaya. O sıralar Eskişehir'deyim.

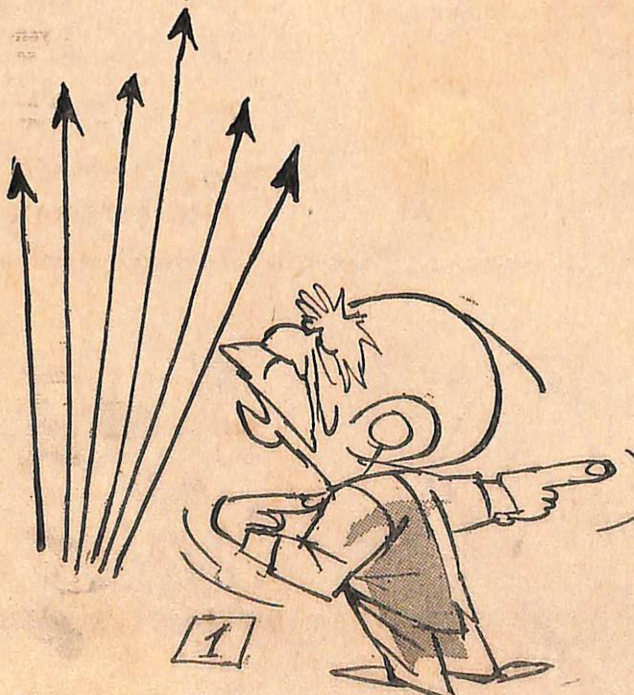
Diğeri de oranın fakir ailelerinden birinin oğluymuş. Bizim Hasan efendi karakol görevlisi gene. Gözlerim sigara paketlerinde, ezbere kafa sallıyorum. Bir sopa da ona çekmiş ya, nasıl çektiğini, neden çektiğini hatırlamıyorum.

— Derken aradan yıllar geçti. İstanbul'a yerleştim, evlendim, polisliği bıraktım, dükkânım oldu, çocuklarım oldu, bir gün Taksim'de dolasırken baktım, karsıdan tanımadığım iri yarı biri sırıtarak elini uzatmış üstüme geliyor! Hav Allah, bu kim? Hani hafızamı kurcalayınca tanıyacak gibi oluvorum ama, nerden tanıdığımı bir türlü çıkaramıyorum. Adam geldi, geldi, ellerime sarılarak öptü!

Hasan efendi nereden tanıdığını düsünür, adam vaktivle gördüğü iyilikten dolayı tesekkürlerini bildirir. Hasan efendi düsünür, adam konuşur. Sonunda nereden tanıştıklarını sorar Hasan efendi.

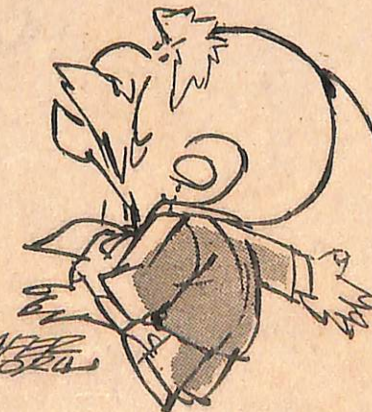
— Nasıl hatırlamazsınız, der. Hani Eskişehir'de, bir kış günü beni çevirmiş, doğru yolu göstermek için... Hani canım dövmüştünüz ya?...

Hasan efendi mahçup:

— Ya o, ya ben...

— O!

— Eee, der, nasılsın bakalım, ne yapıyorsun?

Şak, çıkarıp kartını uzatır adam:

— Falan partinin Eskişehir Milletvekilliğini yapıyorum.

Bırakıp gitse ya... Bırakmaz da. Bunları çoluk çocuk toplayıp bir de gazinoya götürür, sonra salar.

Neyse üç beş müşteri küçücük dükkâna doluştu da, konuşmaya ara verdi. Bu fırsat kaçırılmazdı. Müşteriler çıkar çıkmaz hemen hücuma geçmeliydim. Geçmeliydim ya, ne isteyecektim adamdan?

Sigara istesem, bitecek. Ekmek istesem, ancak bir öğün gidecek. Peki sonra? İlk aldığının borcunu ödemeden yeni borçlar yapılır mıydı?

Yok yok, en iyisi hayatımı temelinden değiştirecek bir yardım istemeliydim.

Müşterilerin gitmesini güç bekledim, onların çıkmasıyla da süpürge sopasını uzatıp:

— Hasan efendi sizden bir ricam var, dedim. Her ne kadar zahmetse bir sopa da bana atar mısınız? Hani ilerde fazlasıyla ödemek şartıyla...

Dükkândan çıkarken bayağı mutluydum. Hâlâ öyleyim. İşim yok, karnım aç ama, bu sopadan sonra eğer hasta olmazsam, mutlak işe yarar bir kimse olacağım!

Vedat SAYGEL

— Atabey, «Karda düşmemek için üç - dört kişi kolkola girerek yürüyünüz» dedi. —

Atabey — Yoo, aklınıza bir şey gelmesin.. karda kaymamak için böyle yürüyoruz!..

MAYMUNLAR ellerine geçirdikleri her şeyi kurcalamadan edemezler.

Maymun soyundan gelen insanoğlunun da başlıca özelliklerinden biri çevresindeki işleri oluruna bırakamamasıdır. İlgimizi çeken konuyu ele alıp kurcalamaya, gönlümüzce yeni bir biçim vermek için şurasını burasını çekiştirmeye bayılırız.

Bu özelliğimiz hem yararlıdır, hem de zararlı.

Yararlıdır:

Bütün keşifler, buluşlar ve ilerlemeler o kurcalama enerjisinden doğar.

Zararlıdır:

Çoğu kere kurcaladığımızı eskisinden beter duruma getirir, kaş yapalım derken göz çıkarırız.

Başka bir deyimle, kurcalama merakının yararı ya da zararı bir işe el atan kişinin o işin ehli olup olmamasına bağlıdır.

Eğitim genellikle insanoğlunun ukalâlığını arttırır, kendini her işin ehli görmesini kolaylaştırır, gerçek ustalığa erişmeden amatörce ve gereksiz kurcalamalara yönelmesi tehlikesini yaratır.

O biçim ukalâlığın cezasını kendi yaşantımda çok çekmişimdir de bilirim.

Onbes yaşlarımdayken apandisit üstüne bir şeyler okumuş, ossaat Lokman Hekim kesilip tutturmuştum:

YELPAZE

— Ava falan çıktığımda ıssız bir yerde apandisit yüzünden peritonit olabilirim; körbağırsağımı aldıracağım!

Çevremdekiler apandisitin belirtileri olduğunu söylediler, durup dururken ortaya bir ameliyat hikâyesi çıkarmanın gereksizliğini anlatmaya çalıştılar. Başvurduğum operatör de muayene sonunda apandisit belirtisi göremediğini bildirdi.

Ben dayattım:

— Apandisit her zaman kendini belli etmez. Yarın öbür gün ters bir zamanda başıma iş açabilir. Siz ameliyatı yapmazsanız başkasına giderim!

Annem ve ailenin başka büyükleri söz dinletemediler (babam ölmüştü). Durup dururken karnımı yardırdım, hafif bir iki komplikasyon yüzünden de yirmi güne yakın bir süre hastanede yattım.

Kör bağırsağım sapasağlam çıktı tabii...

Hadi o zaman çocuk sayılırdım diyelim. Sonradan akıllandım mı? Ne gezer!

Kırkına yaklaşırken insanların çoğunun gözlerinin bozulduğunu bildiğim için, bir kaç yıl önce göz doktoruna gittim. Adam yüzük taşında çatlak arayan kuyumcu tavırlarıyla gözümün içine baktı, karşı duvardaki mikroskopik yazıları okuttu, bir sürü gözlük camlarına burnumun önünde resmigeçit yaptırdı. Sonunda çok canı sıkılmış gibi:

Madem doktor değildin...

— Görüşünüz tamamen normal, dedi. Yalnız hafif, çok hafif astigmat var bir gözünüzde. Onun için gözlük vereceğim.

Başladık okurken gözlük takmaya.

Arkadan hafif fakat sürekli baş ağrılarımın kaynağını bulmak için başka hekimlere taşındım. Yıllar boyunca dişimde çürük arandı, genzimde sinüzit arandı, kanımda şeker arandı; arandı oğlu arandı. Hiçbir halt bulunamadı.

Derken geçen hafta gözlüğümü kaybettim. Aynı günlerde kar kıyamet de bastırdığından yenisini almaya gidemedim. «Bir kaç gün böyle idare edeyim, bakalım ne olacak?» diyerek gözlüksüz okudum.

Ne olduğunu tahmin ettiniz, değil mi?

Baş ağrılarım kesiliverdi!

Artık kabahat hekimde mi, gözlükçüde mi, yoksa benim gözümün bir tersliğinde mi, bilmiyorum. Bildiğim, kayıp gözlüğün bunca yıl görüşümü düzeltmeyip çarpıtmış olduğu.

Kurcalamaların ehil kişiler tarafından yapılınca yararlı, tersi olunca zararlı sonuçlar verdiğini hatırlamam bu yüzden işte.

Ama keşke gereksiz ve yanlış kurcalamalar yalnız kör bağırsaklar yahut gözlerle ilgili olsa!

Çevrenize dikkatle bakın. Sizi sevindiren durumların hemen hepsinin kendiliğinden ortaya çıkmış, üzenlerin ise yöneticilerimizin yanlış tutumları yüzünden doğmuş sonuçlar olduklarını göreceksiniz.

Mahsul mü iyi?

Uygun hava şartlarından.

Bir kızımız Avrupa güzeli mi seçilmiş?

Kaderin armağanı.

Döviz rezervlerimiz görülmemiş miktarlara mı ulaşmakta?

Avrupa'dan gelen talebi karşılamak için işçilerimizin oraya akın etmelerinin sonucu.

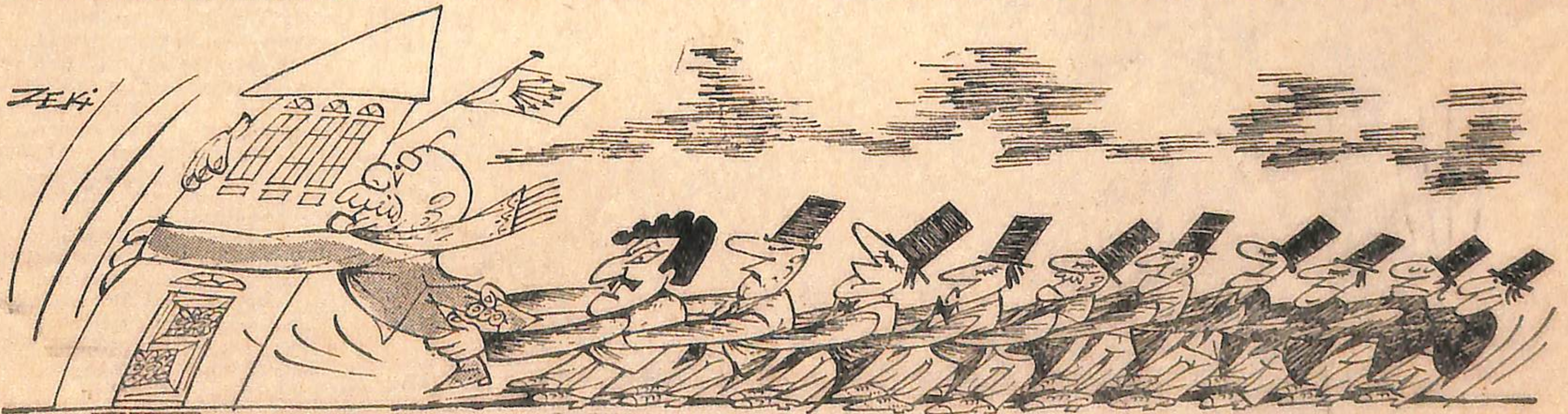
Ya politik sarsıntılar? Durgunluk? İşsizlik? Pahalılık? Enflâsyon? Vesaire vesaire?

Hepsi toplumun burnuna yanlış gözlük takma çabalarının sonucu değil mi?

Üstesinden gelemiyeceğimiz konularda işleri oluruna bırakmayı öğrensek bâri...

Belki baş ağrılarımız kesilmese de hafifler.

Refik ERDURAN

Yazısız

Kılavuz Kâzım

Nurettin Türker

BANA «Dağcı Kâzım» derler azizim. Avcının, sözde palavrası çoktur, yalanı boldur, he mi; ama benimkinin ne yalanı, ne de palavrası yoktur. Dinle bak, dinle de dosdoğru konuştuğumu anla...

Şimdi, bizim ünlü dağı bilirsin. Altıbin metrede kel başına kartallar konar. He mi len, he... O günü kahvenin önünde nargileyi tokurdatıyorum; bi kırmızı taksi toz duman içinde durdu önümde. Yanakları al al, dudakları mor mor bir tazecik sigarasını savuttura savuttura güler yüzüme karşı. Yahu, sabahın erkeninde acep uykuyu iyi alamadım mı? derkene, senin taze açtı kapıyı, yürüdü üstüme:

«— Günaydın delikanlı...» dedi. «Dağa çıkmak için bir kılavuz arıyorum. Çok acele ve parası önemli değil...»

Sağolsunlar, yetişti bizim bir kaç köylü. «Kâzım'dan iyi kılavuzumuz yoktur» dediler. İki yumruk sırtıma, ittiler tazenin önüne. Kızcağız «İyi mi, kötü mü» demeden tuttu bileğimi. Atladık arabaya, vurduk dağa doğru.

Hem gidiyoruz, hem de ben aklımı toparlıyorum. Diyorum ki «Malzeme çantası, ayakkabı, ip, piton hiçbir şey almadık yanımıza.» O diyor ki; «Bagajda hepsi tamam. Yeter ki sen yolu iyi göster.»

Taksiyi yamacın böğründe bıraktık. Tazenin kılığı kıyafeti tastamam. İki çantayı da vurduk mu sırtımıza, yürü bakalım Kâzım ve de kılavuz olarakdan iyi yürüt.

İkiyüz metreyi rahat çıktık. İkiyüz metreden sonrası dikleşiyor yolumuz. Arada cam gibi düz kayalar var ki, pitonsuz, bağlamasız çıkmanın mümkünü yok. Dedim ki tazeye «Acemi değilsin, çiviyi ney iyi çakıyorsun. Kılavuzun görevi arkadan gelmektir, ne olur, n'olmaz, ayağın falan kayıverirse ben seni tutarım. Düş önüme.»

Hani, yalanımız yok dedik baştan; niyetim, tazenin gözünü korkutayım da şöyle bine yaklaştık mı «Tamam» desin. Demedi kardaşım, ikibine kadar tazı gibi tırmandık valla. Mola verdik, birkoç lokma atıştırdık, yola devam.

Bizim dağın en berbat kısmına gelmiştik. «Sıyırma Boğazı» deriz buraya, çok dikkat ister çıkmak için. Ayaklar nereye vursa kayar, tepindirir durur adamı. Görevimi yapıp, buradan nasıl sıyrılacağını anlattım tazeye. Burun kıvırdı, hani ufak iş bu, der gibi. Kıvırdı ya sonu iyi gelmedi. «Boğazın» ortasında iki eli ipte asılı kaldı. Vuruyor tekmeyi, vurdukça da kayıyor geri geri. Birden bir cayırtı koptu kardaşım, üstüne de tazenin çığlığı... Niye bağırır bu, bi şey mi gördü, canı mı yandı? diye merak ederken, meğer bana bağırırmış. «Sakın yukarıya bakma, gözlerini kapa» diye.

Anlayacağın, tazenin pantalonu iki bacağa taksim olaraktan sökülüp inmiş aşağıya. Yumdum gözlerimi ve de çevirdim başımı öteye. Aramış taramış bir kaya oyuğunu seçmiş. Oraya gidince seslendi, gittim yanına. İğne iplik yok, yedek pantalon aradı, o da yok. Dedi ki:

«— Pantalonunu bana sat. İstediğin fiyata alırım.»

«— Satamam...» dedim. «Köylü benim dağdan doncak indiğimi görürse etmediğini bırakmaz ve bu daha çok sizin namınıza kötü olur.»

Ne edeceğiz peki? Düşünüyoruz şimdi. Tazecik kalkamaz yerinden, yalnız başına inmesi mümkün değil. Akşamı beklese, karanlıkta inmek daha da bi tehlike. Kaldık mı orada çaresiz... Tazenin yüzüne biraz dikkatlice bakıversem huylanıyor, büzüldükçe büzülür, ezildikçe ezilir. Birden gözleri kayıverdi sankim.

Oturduğu yerde sallanmaya başladı. Göğsünü tutar, boğazını oğuşturur:

«— Çarpıldım ben...» dedi. «Dağ çarptı beni, hastalandım.»

«— Seni sırtıma vurayım indireyim aşağıya» dedim.

Konuşacak gibi değil...

Taze, bi elini havalandırdı, parmakları ile beni çağırır. Gözlerimi yumup kulağımı dayadım ağzına.

«— Boğuluyorum... Ölüyorum... Sun'i teneffüs...»

Tamam canım, daha göz yumacak hal mi kalmış, gidiyor kadın. Ağzımı dayadım tazenin ağzına, bi kaç dakika teneffüs yaptırdım. Duruma bi bakayım diye ara verdim ki, kadın enseme tırnaklarını geçirmiş ve de bırakmaz. Neysem, tazenin bu sinir krampından kendimi kurtarıp çalı-çırpı topladım. Büyük bi ateş yaktım. Isındıkça daha iyileşti taze. Yeniden toparlandı, esas vaziyetini aldı. Cıgaraları tüttürdük...

«— Çok iyi, çok dürüst, çok namuslu bi adamsın sen» dedi, taze.

Ben hiç ses etmedim. Saate baktım, akşama az kalmış:

«— İyi oldun herhal...» dedim. «Hava kararmadan dönelim geriye.»

«— Hemen gidemeyiz...» dedi taze. «Çantamda yiyecek bol, şu battaniyeleri çıkarmayı neden akıl etmedik. Daha rahat olur...»

Anlayacağın, gidelim derken, iyice bi yerleştik orda. Ben çalı-çırpıyı iyice öbekledim ortaya. Battaniyelere de sarındık ki rahatımız, keyfimiz bir yerde yok.

«— Bi terslik oldu...» dedim, durup dururken. «Benden korktunuz değil mi? Neyse, olan oldu diyelim, şimdi...»

Yahu, nerden başladım, niye konuştum sanki; kadın fırladı ayağa. Ateşin çevresinde iki fır dönsün, gelsin tepeme dikilsin:

«— Korku mu?» diye bağırsın. «Senin gücün ne ki, korkusu ne olsun be adam? Korku ha?...»

Kardaşım, o nâzik, o kibar, o pantalonu yırtılınca yerin dibine giren taze... Atıverdi mi üstündekileri yere; başladı mı ateşin çevresinde dans etmeye. Kızardıkça, terledikçe basıyor mu kahkahayı. Ulan kel başlı dağın şansına bak be, bu kez ben titremeye başladım. Vallaha deli bu karı, ya da şimdicik delirdi.

Kaçacağım oyuktan, bir yere sineceğim... Eğildim, iki adım sürünür sürünmez, taze, alevli bir odun parçasını çekti ateşten. Üstüme üstüme savutturur yalımı:

«— Haydi kalk bakalım...» dedi. «Sen beni gördün, şimdi de ben seni göreceğim...»

Sekiz mi, on mu ne tekrarladı da anladım dediğini. Yâni, ben de soyunacam, ateşin kenarında onun yaptığı gibi fır döndü edecem. «Yapamam, olmaz» demeye kalmadı odunu böğrüme yedim:

«— Korktun mu benden?» dedi.

Vay cahil kafam, niye tedbirsizlik edip de elin tanımadığın kadınına büyük lâf edersin? Bak bak sen şu inceliğe... Odun kafama inecekti ki teptim üstümdekileri; benim vücut böyle ateş filân görmemiş ki, alışkın değil. Uzaktan uzağa dolaşırım ve de tazeye bakarım. İlk adımda her yanım kesildi, ayaklarım titredi ya, kızgın odunu yer yemez ben de coştum kardaşım. Ateşin çevresinde ben koşarım, o koşar. O gülüş, çığlıklar atar; ben gülerim, çığlıklar atarım. Vay be, delirmek o kadar zor değilmiş valla. Adam, bi delireyim, bi bırakıvereyim kendimi dedi mi olup gidiyor...

Biz, böyle kaç dakika, kaç saat koşuştuk bilemem azizim. Kasıklarım çatlar, karnım acır, boğazım yanar... Gülmekten halsiz düştük. Çarpmamak, yuvarlanmamak için elele tutuşmuşuz. Nasıl tutuştuk haberim olmadı be, kendiliğinden. Ulen, bi de aklıma geldi ya, ben çıplağım ve de bu taze de çıplak. Pekii, nasıl oluyor da unuttuk, görmez olduk biribirimizi?...

Öylece oturduk yere. Sarıldım kadına, hiç çekinmedi. Amma, gene anlamadığım bi şey, sankim sardığım çıplak bi kadın değil. Yahu, hadım gibi, kısır gibi ağırlık çöktü her yanıma. Kadını kırk yıllık ahbap gibi görürüm daha. Kadın da sarılır bana, güler de güler. Sonunda toparlandı:

«— Evli misin Kâzım?» dedi.

«— Evliyim...» dedim.

«— Karını seviyorsun değil mi?»

«— Sağolsun, severim» dedim.

Tükürdü yere. Bana kızdı, benimle alay edecek sandım. Değil...

«— Şu an'a kadar yaptıklarımız bir deneydi Kâzım...» dedi. «Kalbi temiz bir duyguyla bağlı olan, en açık bir fırsatta dahi kolay kopmaz, erimez. Anladım bunu, daha doğrusu sen gösterdin. Arkadaşça bir duygu ile eğlenmek mümkünmüş demek, fakat becerebilirsen...»

Daha durmadık dağda. Kadın yedek bir pantalonu giydi, çantaları yüklenip çabucak indik aşağı. Avucuma bir deste para yıktı, «teşekkür» etti ve kırmızı arabasına atladığı gibi uçup gitti.

Bu iş neyin nesidir, neyin deneyidir? diye bir hafta düşündüm kardaşım, çözemedim meseleyi. Hafta sonunda bi taksi daha geldi köye. Bu kez içersinden iyi kılıklı bir adam indi. Sanki, kırk yıllık tanıdığı imişim gibi adımı sorar:

«— Kılavuz Kâzım kim? Kılavuz Kâzım?»

Yine sırtımı yumrukladı bizimkiler, itelediler öne.

«— Benim bey...» dedim.

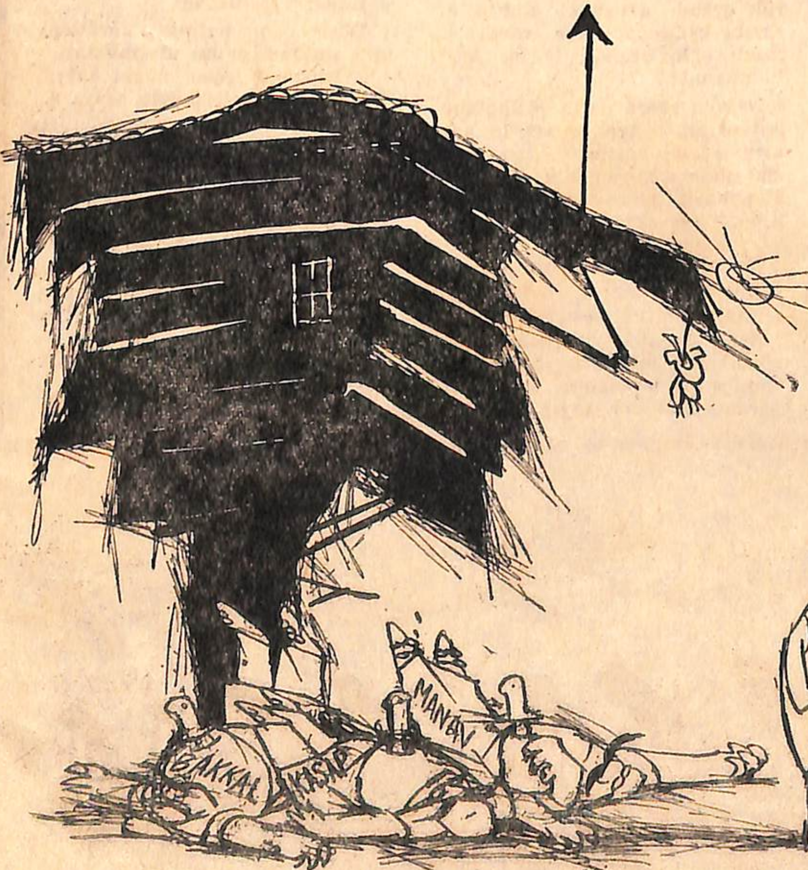
Adam sarıldı yakama. Çekildik kalabalıktan kenara. «Cık» dedim kendi kendime. Bu adamın bakışları bakış değil ama, hayırlısı...

«— Bir hafta önce, bir kadınla dağa çıktın mı?»

«— Çıktık...» dedim.

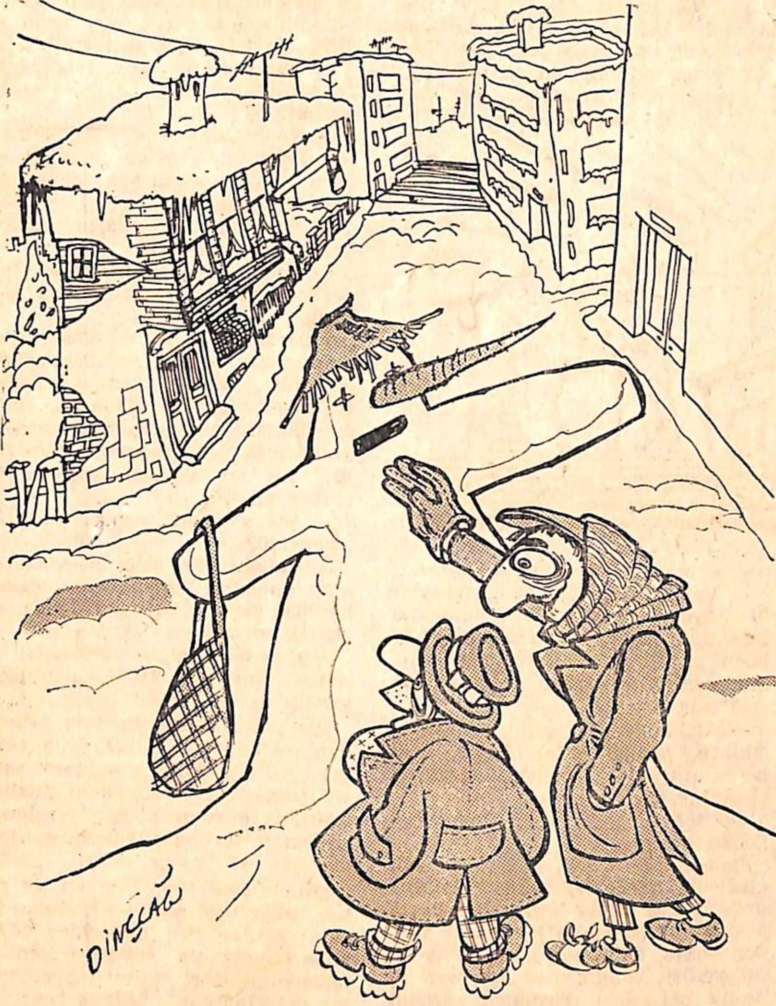
«— Yolda kadının pantalonu yırtıldı mı?»

«— Yırtıldıı...»

— Atabey, «Evinin önünü en iyi temizleyene maaşımı vereceğim» dedi. —

Karda, kömür bulmak zorlaştı. — Gazeteler —

— Acaba Nihat Erim mi dondurdu?..

— Yok yahu, şu bir parça kömürü bulunca heyecandan donup kalmıştır!..

«— Sonra bir mağaraya sığınıp orada ateş yaktınız mı?»

«— Yaktık.»

«— Kadın soyunup ateşin çevresinde dans etti ve sonra sen de...»

«— Tastamam böyle oldu...»

«— Kadın seni kucakladı, sarıldınız, seviştiniz ve...»

«— Bizim film burada koptu...» dedim. «Sevişmedik de arkadaş gibi coştuk, güldük, eğlendik. Bizim köylüye böyle dedim de alaya aldılar. Bi «yuh» çekip tükürüklediler üstelik. Amma, senin dediğin gibi bi şeyi nasıl akıl edemedik bilemiyom hâlâ. Herhal dedim kendi kendime; ikimiz de biribirimizden korktuk da ondan...»

Adam, önce güldü, sonra ağladı. O da çekti gitti...

İşin aslını bi yıl sonra öğrenebildim. Meğer bu adamla, bizim taze, karı-kocaymış Adam, başka bi kadınla bizim dağa tırmanmaya gelmiş. Bu başka kadın dağa tırmanırken aynen taze'nin ettiklerini etmiş ve ateş dansından sonra adamı baştan çıkarmış. Karısı, yâni bizim taze, öğrenmiş meseleyi. Kocasını sıkıştırmış, o da kadın beni baştan çıkarmak için böyle böyle etti demiş. Taze inanmak için gelmiş buralara. Bi erkeğin anlatılan şekilde baştan çıkıp çıkmayacağını denedi işte. Şimdi ayrılmışlar...

Bütün olanlar neyse ne ya; bi kurt aklımı kurcalayıp durur. Ben iyi mi etmişim, yoksa kötü mü etmişim ayıramıyom bi türlü.

Nurettin TÜRKER

İki Siyaset Âşığı

İNÖNÜ:

(Sazı eline aldı Paşa, bakalım ne dedi:)

Ata'nın yolundayız,
Ortanın solundayız,
Demokrasi denilen,
Genç kızın kolundayız.

Bir ileri, bir geri,
Koltuk biraz gel beri,
Altıoklu bayrakla
Titretelim her yeri.

Biraz öteye Satır,
Dinlemem gönül hatır,
Suyu kızanı yerim
Yutarım çatır, çatır.

Elimde kazma kürek,
Kalbimde Kasım Gülek,
Siyaset boru değil,
İster pek geniş yürek.

Ecevit geçsin başa,
Anlatsın dağa, taşa,
Orta solun gücünü,
Yaşa Ecevit yaşa!

Boynuz geçti kulağı,
Örgütte kurdun ağı,
Çekil oğlum Ecevit,
Kandilin bitti yağı...

ECEVİT:

(Âşık Ecevit aldı sazını, bakalım ne dedi:)

Sol dedin kaydık sola,
Düştük dikenli yola,
Daha dün beraberdik,
Geziyorduk kolkola.

Toprak reformu dedik,
Türlü naneler yedik,
En sonunda partide,
Açtık koskoca gedik.

Baltayı vurdun taşa,
Su kattın pişmiş aşa,
Yarı yolda bıraktın,
Mahvettin beni Paşa.

Ak boya kattın ala,
Seçimde avuç yala,
Oyun bozanlık ettin,
Koltuğa çeyrek kala.

Yürü dedin yürüdük,
Aslan olup ürüdük,
İşçi, köylü, gençliği,
Peşimizden sürüdük.

O günler nerye gitti,
Sana kim büyü etti,
Perdeler kapanıyor:
Oyun burada bitti...

Burhan ESEN

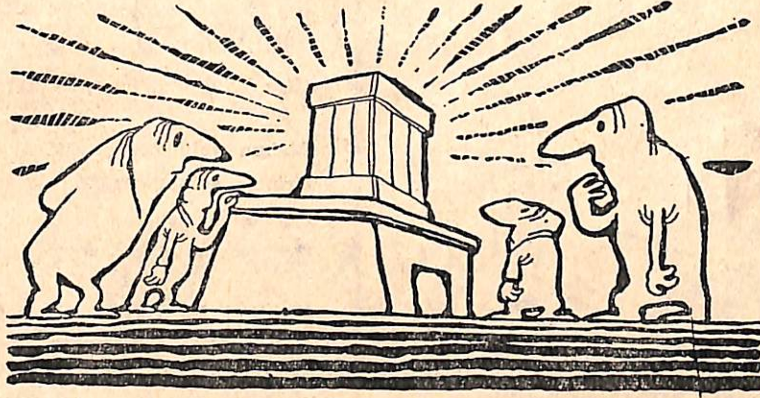
İnönü ile Demirel buluşup anlaştılar. — Gazeteler —

— Seninle anlaşamayız vatandaş... Biz geçim sıkıntısı değil, seçim sıkıntısı çekiyoruz!..

Bakanlıktan Gelen Sandık

— MUZAFFER İZGÜ

HEMEN hemen şöyle elli santim yüksekliğinde, küb biçimindeydi bakanlıktan gelen sandık... Sandığı istasyona, kalem şefiyle, iki odacı almaya gittiler... Daha onlar istasyona varmazdan, istasyon ambarının telefonu iki kez çaldı.

— Aloo, ben efendim şeyin müdürü... Bizim daireden oraya iki arkadaş gelecekti, gelmediler mi?

— Yoo efendim gelmediler...

Beş dakika sonra telefon yine çaldı:

— Aloo, geldiler mi?

— Yoo efendim gelmediler... Merak etmeyin gelince söyleriz...

— Bizi arasınlar efendim...

— Hayhay...

Kalem şefi Naci beyle, odacı Hıdır Ali istasyon ambarına varıp da kâğıdı gösterince, ambar memuru:

— Sizi müdürünüz aradı, buradan telefon edebilirsiniz, dedi.

Naci bey, müdürünün telefon numarasını çevirdi ve:

— Buyrun müdür beyim, ben Naci, dedi...

— Naci bey, şimdi sizin oradan alacağınız sandık var ya bakanlığın gönderdiği...

— Evet efendim...

— Şimdi yazısı çıktı postadan, bakanlıktan ikinci bir emir gelinceye dek kapağı açılmayacakmış... Ne olur ne olmaz, siz açarsınız falan diye düşündüm de...

Naci bey:

— Hayır efendim, ne haddimize, dedi...

Bayağı ağırcaydı sandık... Üzerinde birtakım yazılar, bakanlığın mühürü, mumlar şunlar bunlar vardı. Naci beyle odacılar, sandığı bir arabanın içine atıp daireye getirdiler... Yukarıdan çağrılan başka bir odacıyla, sandığı müdürün odasına çıkardılar... Naci bey:

— Getirdik efendim, dedi...

— Haa, dedi müdür... Amma büyükmüş, acaba ne var ki içinde?

— Vallahi bilmiyorum efendim.

Sonra müdür, bakanlıktan ekspres gelen yazıyı okudu:

«Gönderilen sandık, bakanlığın göndereceği aç emrine kadar açılmayacaktır... Ayrıca sandığın çok iyi bir yerde saklanarak bekletilmesi bilgilerinize sunulur»

Müdür:

— Acaba nereye koysak ki? diye sordu Naci beye.

— İsterseniz efendim, benim çalıştığım servise...

— Sizin orada nereye?

— Efendim, bir dolap var, Hayri beyin masasıyla, Süleyman beyin masalarının arasında, işte o dolabın içine koyalım...

— Aman Naci bey, çok dikkatli olun, galiba içindeki hayli kıymetli bir şey olmalı...

— Sakın beyefendi, istediğimiz teksir makinası olmasın?

— Yoo, öyle bir şey olsa, yazarlardı yazıda... Hem bu sandık epeyce de ağır, değil mi? Teksir makinası bu kadar ağır olmaz...

Naci bey, iki odacıya emir vererek, bakanlıktan gelen sandığı kendi çalıştığı servise aldırdı. Bir anda odadaki memurlar sandığın başına üşüştüler.

Hayri bey:

— Ne var bunun içinde Naci bey? diye sordu.

Naci bey:

— Vallahi bilmiyoruz, dedi. Bakanlıktan aç emri gelinceye dek sandık kapalı kalacak, açılmayacakmış, müdür bey biz istasyonda açar mıyız diye oraya bile telefon etmiş...

— Allah Allah, dedi Süleyman bey, ne olur bunun içinde yahu?

Genç memurlardan ikisi, sandığı şöyle bir yüklenip, içinde ne olduğunu anlamak istediler. Naci bey:

— Ne yapıyorsunuz arkadaşlar, dedi, belki içindeki kırılacak bir şeydir...

O günden sonra tüm memurların içine dert oldu bu sandığın içindeki. Ne zaman dolabın kapağı açılsa, bu şekilsiz sandık, sanki, «bakın ben buradayım» der gibi sırıtırdı memurlara... Dolaptan bir evrak veya bir dosya almak için giden memur, yerine otururken, hep aynı şekilde söylenirdi:

— Yahu anlayamadık gitti, ne var şunun içinde be?

Ara sıra da Naci beye sorarlardı:

— Gelmemiş mi müdür beye bunun açma emri?

— Yoo, derdi Naci bey... Bir ay önce tekrar yazdık bakanlığa, «Efendim sandığı açalım mı açmayalım mı?» diye, bakanlık herhangi bir cevap vermedi.

— Yahu, dedi Süleyman bey, belki bakanlık kışı bekliyordur, içindeki de bize paltoluk falandır, memurlarım kışın giysinler diye düşünüyordur...

— Yok canım, dedi Hayri bey, bakanlık hangi gün bize paltoluk göndermiş ki? Bana kalırsa bunun içinde önemli bir makine olmalı...

Aradan dört ay daha geçtikten sonra, bir gün Naci bey müdüre:

— Vallahi efendim, dedi, evraklar bir hayli çoğaldı, o bizim dolaptaki bakanlığın sandığı yüzünden, evrakların bir kısmı çekmecelerde kalıyor, acaba ne yapsak ki?

Müdür bey:

— Bakanlığın sandığını oradan çıkarıp, hemen Hilmi beyle, Raif beyin arasındaki boşluğa koysak, acaba bir şey olur mu?

— Yoo efendim, dedi Naci bey, neden olsun!...

Bakanlığın sandığı hemen o günü çıkarıldı, sekiz aydır kilitli kaldığı dolaptan ve Hilmi beyle, Raif beyin arasındaki boş yere kondu. O günden sonra, daha çok göze batar oldu şekilsiz sandık... Müdür bey bu arada bakanlığa dördüncü yazısını yazmış, onun cevabını bekliyordu..

Dördüncü yazıya, bir akşam üzeri telle cevap geldi:

«Sandığı sıcak tutun, sıcak bir yerde muhafaza edin.»

— Aman Allah, dedi müdür bey, koştu geldi yazı işleri servisine... Naci beye:

— Naci bey, dedi, bakanlıktan tel geldi, sandık için, onu sıcak bir yerde muhafaza edecekmişiz...

— Olur efendim, dedi Naci bey...

İki odacı çağrıldı ve şekilsiz sandık, sobanın dibine çekildi... O günden sonra, üşüyene sandalye oldu bu sandık. Oturuyorlardı bakanlığın sandığının üzerine... Ve konuşuyorlardı:

— Bakanlığın sıcak tutun diye tel çektiğine bakılırsa, bunun içinde çok kıymetli bir şey olmalı...

— Yahu ben olacağım ki müdür, vuracağım keseri şurasından, tam bir yıl olacak nerdeyse be...

— Evlâdım, diyordu yaşlı Süleyman bey, bakanlığın emri emirdir, insanın sonra başını poposundan ağır getirirler, hiç bakanlık emir vermeden açılır mı bu sandık?

Bakanlıktan birbuçuk yıl yine hiç bir haber çıkmadı... Bu arada eski müdür gitmiş yerine yenisi gelmişti. Fırsat bu fırsattır diyerek, Naci bey de bu sandığı odacıların kaldığı yere göndermişti... Ama yeni müdür bir gün telâşla girdi Naci beyin yanına, elinde de bir yazı vardı:

— Naci bey nerede o sandık? diye sordu.

Unutmuştu Naci bey:

— Ne sandığı beyefendi? dedi.

— Efendim, bundan ikibuçuk yıl önce bakanlık buraya bir sandık göndermiş.

— O sandık odacıların kaldığı yerde efendim, dedi.

— Aman ne yaptınız Naci bey, derhal getirin, derhal buraya getirin!...

Yine müdür önde, iki odacı ardında, tıslaya tıslaya, şekilsiz sandık getirildi, sobanın yanına kondu... Bu müdür işi biraz daha sıkı tuttuğu için, sandığın üzerine devletin kesesinden bir battaniye alıp örttü... Bir ara sormuş bulundu Naci bey müdüre:

— Acaba içinde ne var dersiniz beyefendi?

— Vallahi Naci bey, bizi içinde ne olup olmadığı ilgilendirmez, bakanlık bize sandığı koruyun demiş, korumak zorundayız...

Altı ay daha geçti aradan, bu kez başka bir yazı geldi bakanlıktan sandık üzre:

«Sandığın kapağının, tam ortasından matkapla ince bir delik açılarak, haftada bir on numara yağla yağlanması ve bu konunun titizlikle üzerinde durularak, gereken hassasiyetin gösterilmesi, vatanın milletin malının, v.s. v.s...»

Müdür bey, Naci bey, eli işe yatkın Sadık bey, meşhur sandığın başına geçtiler. Bir tamirciden ödünç alınan matkapla, sandığın tam ortasından, dört milimetre çapında bir delik açtılar... Müdür bey:

«Uğurlu gelir inşallah!» diyerek, ilk yağı kendi elceğiziyle sandığın içerisine damlattı... Ve ardından bakanlığa gidecek yazıyı Naci beye dikte ettirdi:

«Sandığın tepesinden dört milimetre çapında bir delik açılarak, tarafımdan ilk yağlaması yapılmış olup, bundan böyle yağlamaya muntazaman devam edileceğini saygılarımla arzederim.»

— Arkadaşlar, dedi sonra müdür bey, yağdanlığı sandığın üzerine koyuyorum, olur ki odacılar unutabilirler, aklına gelen arkadaş, sandığı yağlayabilir...

O günden sonra, işten güçten canı sıkılanlar, şöyle ayağa kalkıp, odanın içinde gezinirlerken, hemen yağdanlığa el atıyor, sandığın tepesindeki delikten ver ediyorlardı içine...

Üç ay sonra, bakanlıktan özel yağ geldi. Yanında da bir yazı:

«Bundan böyle sandık, bu özel yağla yağlanacak ve sandığın hava almasına da gereken hassasiyet gösterilecek.»

Yağ işi kolaydı... Gerçi çok pis kokan bir yağdı amma, memurlar bir haftanın içinde alıştılar bu yanmış süt kokusuna... Ama gelgelelim sandığa hava aldırma işine gelince, olan iki odacıya oldu... Haftada bir gün, biri sandığın bir başına, öteki öbür başına geçiyor, şöyle çarşı pazar, bir birbuçuk saat dolaştırıyorlar, o kışın soğuğunda kan ter içinde müdürün odasına girerek:

— Efendim havalandırdık, diyorlardı.

Müdür soruyordu:

— Nerelere götürdünüz?

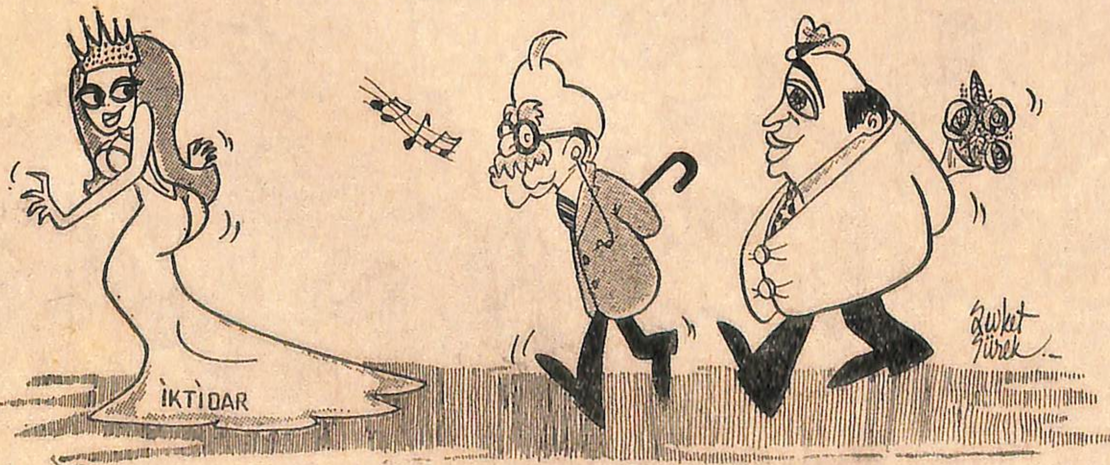
— Efendim burdan Cumhuriyet Caddesine çıktık, oradan pazar yerine saptık, sonra Mevsim Parkının içinden buraya getirdik...

— İyi güzel, diyordu müdür...

Öyle kızıyorlardı ki iki odacının ikisi de bu sandığa, yâni ya ellerinden gelse içine şey edeceklerdi.

Bir gün ne oldu, nasıl oldu bilinmez, sandık durduğu yerde patlayıverdi, altıbuçuk yıl sonra... Önce, kapıdan yana bakan kapağı paat diye düştü yere, sonra öteki kapak-

Sarkıntılıklar çoğalıyor. — Gazeteler —

Yazısız

— Demirel, ordunun görevi başına dönmesi için temaslara başladı. —

lar, sanki yazın sıcağında, kışın yağmurunda erimiş saçak tahtaları gibi birer birer döküldüler... Tüm oradaki memurlar büyük bir sevinç, büyük bir merakla sandığın başına toplandılar... Odacıların ikisi de kurtuldukları yükten ötürü sırıtarak, patlayan sandığa bakıyorlardı... Yağlara bulanmış, acayip şekil almış bir yığın kâğıt vardı sandığın içerisinde...

Süleyman bey:

— Yahu kâğıtmış bunlar, dedi.

Naci bey:

— Canım kâğıt olmasına kâğıt amma, bir özelliği olsa gerek... Müdür beye haber verelim... dedi.

— Aman! diyerek makam koltuğundan kalktı koştu müdür bey... Ne diyorsunuz, nasıl patladı, tabanca gibi mi patladı, bomba gibi mi patladı?

— Hayır efendim, sadece güp etti.

Müdür, sandığın bir o tarafından, bir bu tarafından baktı, eliyle, yağa bulanmış kâğıdın birini çekti. Üzerindekiler hiç okunmuyordu...

— Yahu Naci bey, ne yapacağız şimdi? diye sordu...

— Ne mi yapacağız, vallahi bilmem ki efendim...

— Yazalım bakanlığa, yazalım... Hay Allah... Gerçi içindekiler de hep kâğıt amma... Acaba şey, yağlamasını mı unuttuk?...

— Efendim, dedi Naci bey, yağını muntazam veriyorduk. Benim anlamadığım bakanlık niye yağlatmış durmuş bu kâğıtları bize?

— Vallahi bilmem ki... Hemen yazalım... «Sandık, patladı... İçindekiler döküldü. Ne yapmamız gerektiğinin bildirilmesini saygılarımla arzederim... Müdür.»

Galiba yazının bakanlığın eline geçtiği gün olsa gerek, bakanlıktan bir yıldırım teli geldi:

«Sakın yere dökülenleri ellemeyin, başında mutlaka birini bekletin, görevli memurumuz geliyor.»

Müdür teli aldıktan sonra titremeye başladı... Öteki memurlar da öyle. Naci bey:

— Sakın müdür bey, bu kâğıtlarda devletin birtakım sırları yazılmış falan olmasın?

— Ama canım, hiç bu kâğıtlarda devletin sırrı yazılmış olsa, niye bize üstünden delik açtırıp da boyuna yağlatsınlar?

Tam o sırada Naci beyin telefonu çaldı. Naci bey:

— Efendim bakanlık şube müdürü, dedi, sizi arıyorlar...

Müdür, telefonu kaparak:

— Buyrun efendim, ben müdür Hamza...

— Sandık nasıl patladı?

— Şey efendim, şey, biz gereken tüm emniyet tedbirlerini almıştık, hattâ efendim sandık havalansın di. ye, odacılarla çarşı pazar bile gezdiriyorduk, sonunda...

Öteki taraftan sert bir ses:

— Ne diyorsunuz, dedi, öyle kıymetli şey çarşılarda pazarlarda?

— Efendim sandığın içinde, yâni havalandırmak...

— Oraya gelen arkadaş gerekli tahkikatı yapacak... Sakın kimse ellemesin, parçalarına da dokunmayın, arkadaş uçakla hareket etti, zannederim akşama oradadır...

Telefon kapandı... Tüm memurlar, suskun, biribirlerinin yüzlerine bakıyorlardı. Tek sorumlu müdür bey olduğu için, o daha korkulu, daha heyecanlı idi:

— Anlamıyorum, diyordu, yahu kâğıt bunlar... Hay Allah, şöyle ucundan okuyabilsek birini...

Naci bey:

— Aman efendim, yağlana yağlana okunacak hal kalmamış ki... Ama durun efendim... Bakın bakın! diye bağırdı.

Naci bey bir yeri gösteriyordu:

— Bakın, hizmet tablosu yazıyor... Bu şey, bizim hizmet tablosu kâğıtlarından...

Onca memur, orayı geriden okumaya çalıştılar ama, şube müdürünün, aynı zamanda bakanlığın gösterdiği bunca hassasiyet karşısında, inanmak istemediler, bunların âdi kâğıtlar olabileceğine... Hattâ içlerinden biri:

— Müdür bey bu kâğıtlar radyoaktif de olabilir... deyince:

— Canım, dedi müdür, bizim dairenin radyoaktifle falan ne ilgisi var, hesap işlerinde radyoaktif ne arar?

O günü, mesai saati bittiği halde hiçbir memur ayrılıp oradan gitmediler, bakanlıktan gelecek olan görevliyi beklediler... Gerçekten görevli, mesainin bitiminden yarım saat sonra çıktı geldi:

— Nerede o sandık? diye sordu...

Görevli memur önde, müdür arkada, yazı işleri servisinin bulunduğu odaya girdiler. Sandık, penceresinin yanında kapkara, yağla bezenmiş olarak duruyordu. Müdür:

— İşte beyefendi, dedi.

— Anlamadım, dedi görevli memur...

— Patlayan sandık efendim!

— Bu mu?

— Bu efendim...

— Olamaz!...

Uzattı görevli memur elini sandığa, kâğıtları çekip çıkardı:

— Bunlar kâğıt, dedi...

Müdür, ellerini önünde kavuşturmuş:

— Evet kâğıt beyefendi, dedi...

— Pekiyi, dedi görevli memur, bizim size göndermiş olduğumuz elektronik hesap makinası nerede?

— Elektronik hesap makinası? dedi Naci bey, bitişik odada efendim...

Görevli telâşla o odaya girdi:

— Aa aa, aa aaaa! diye bağırdı, siz çalıştırıyorsunuz bunu?

— Evet efendim, dedi Naci bey, hem de altı yıldan beri...

— Nasıl olur? Bunun iki önemli parçası eksikti, onları bekliyorduk fabrikasından altı yıldır?...

Müdür:

— Beyefendi, dedi öteki sandık...

— Canım ben ne yapayım öteki sandığı, benim işim bununla...

Naci bey:

— Beyefendi, dedi, bundan altıbuçuk yıl önce olacak galiba, bu makina, aynı içerdeki parçalanan sandık gibi bir sandığın içinde geldi... Biz de tuttuk açtık.

Görevli memur:

— Demek açtınız haaa? diye bağırdı... Pekiyi nasıl çalıştırdınız?

— Şey efendim, şey, dedi Naci bey, bizim İlhami bey...

— Kim o İlhami bey?

— Benim, dedi İlhami bey...

Naci bey:

— İşte bu arkadaş çalıştırdı efendim, dedi...

— Demek siz haa? Ama nasıl, iki parçası eksik?

İlhami bey, korkulu:

— Beyefendi, dedi, soktuk fişe çalışmadı, ben biraz radyodan falan anlarım efendim, bizim bundan önceki müdür beyimiz, nasıl İlhami bey, bir bakıverecek misin, dedi şuna... Ben de baktım efendim, şu alt kapağını söktüm...

Görevli memur, sanki akrep sokmuş gibi:

— Alt kapağı haa, açtınız alt kapağını haaa! diye bağırdı...

İlhami bey sapsarı bir benizle:

— Evet efendim açtım, sonra, göstereyim mi efendim?...

— Gösterin!

— Şuraya efendim, altı tane gazoz kapağını yanyana getirerek ortalarından deldim, boydan boya içinden de bir rezistans teli geçirdim efendim... Sonra şuraya da efendim...

Görevli memur:

— O ne ooo? dedi...

— Şey efendim, o da devlet malzeme ofisinin silgisiyle, iki dikiş iğnesi...

Görevli memur az daha dilini yutacaktı:

— Şimdi bu çalışıyor mu? diye sordu.

İlhami bey:

— Çalışıyor efendim, dedi... Bakın!

Geçti makinanın başına, gerçekten makina şıkır şıkır çalışıyordu...

Naci bey:

— Geldiğinden beri böyle şıkır şıkır efendim, dedi...

Görevli, birden geriye dönerek İlhami beyin elini sıktı:

— Tebrik ederim sizi, dedi... Ben Ankara'ya gider gitmez, yolluğunuzu ve yevmiyenizi göndereceğim, derhal komşu ilden başlamak üzere sandıklarında bekleyen tüm makinaları bu şekilde yapacaksınız... Tekrar tekrar tebrik ederim sizi...

Müdür ve memurlar, derin bir soluk aldılar...

Haa, öteki sandık mı? O da işe yaradı... Hem de tam bir kış. Odacılar, o yağlı kâğıtlarla sobaları tutuşturdular...

Muzaffer İZGÜ

Yazısız

Yazısız

— Bakıp durma karıcığım, sen

PAZARTESİ :

Ne eder?

Müjde!

İstanbul'un çöpleri satışa çıkarılıyor.

Neden sevinmiyorsunuz? Beğenmediniz mi?

Belediye baktı ki yıldırım kararlarla hacizleniverdi İstanbul'un taşıtları, dükkânları, turistik tesisleri, parkları bahçeleri...

Hacizden kurtarmak amacıyla satışa sürdü piyasaya çöpleri!

SALI :

Bilinmez ki

Evlerinden kaçan çocuk denecek yaşta iki kız, artist olmak isterken karakolluk olmuşlar.

Böyledir dünya...

Kimi doktor olmak isterken şarkıcı olur.

Kimi sanayici olmak isterken eczacı olur.

Kimi mühendis olmak ister, fakat dekoratör olur.

Kırk yıllık Kasım Gülek de öyle değil mi?

Ömrünü CHP'ye verdi, kendini her şeyiyle milletine ve milletvekilliğine adadı, çalıştı, çabaladı, didindi...

Çok çok da partisinin yeniden Genel Sekreteri olmak istiyordu.

Heybe çarık, memleketi yorulmadan arşınladı durdu...

«Garanti olur artık» derken bir de baktık evlendi, baba oldu!

ÇARŞAMBA :

Bir garip olay

Amerika'da bir akıl hastası, troleybüs kaçırmış.

Her konuda olduğu gibi, Batılıların kaçırmaları da bir başka türlü oluyor demek.

Oysa bizde adı geçen taşıtlara binmek için insanın deli olması gerek!

PERŞEMBE :

Meğer israfı önlüyorlarmış

Gazete sayfalarına serpiştirilmiş «Türk Ekonomi Kurumu» imzalı küçücük küçücük uyarılar:

«Zaman paradır, israf haramdır.»

İsrafı önlemenin yolunu da Bakanlarımız gösteriyor:

«Zamdır efendim, zamdır!»

CUMA :

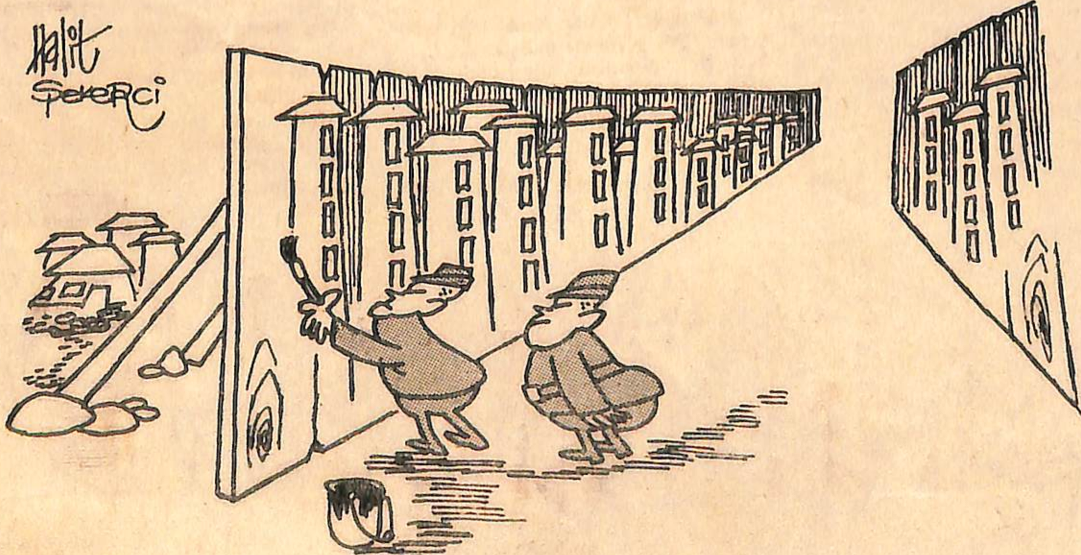
Verecek nesi var ki?

İstanbul Belediyesini ziyaret eden lise öğrencileri sevinç içinde. «Ana ve babalarımızın yıllardır başaramadıkları şeyi, gencecik yaşımızla biz başardık» diye.

V E R E

Çıktım seyreyledim çarşı pazarı
Acep baksam veresiye var m'ola?
Biraz kötek yedim biraz azarı
Acep baksam veresiye var m'ola?
Ayşe yanaklı sanki tunç gibi
Elma dersen kınalıdır koç gibi
Bir tos atar bakınca da aç gibi
Acep baksam veresiye var m'ola?
Sulu sulu Ankara'nın armudu
Sanırsın fırında kuzunun budu
Bağlamaya gelir mi bilmem umudu
Acep baksam veresiye var m'ola?
Metelik kalmadı girdik ya aya
Yolun ortasında kaldık tüm yaya
Fatma'nın yanağı tüylü ayvaya
Acep baksam veresiye var m'ola?
Coşturur da yüreğimi taşırır
Bu düş beni daldan dala aşırır
Nar dişleri gözlerimden ısırır
Acep baksam veresiye var m'ola?

— Nixon'un, Çin'i ziyareti için Pekin'de hazırlıklar yapılıyor. —

— Elini çabuk tut, yoksa yetiştiremiyeceğiz!..

Ayakkabılar çok p

— Şu çocuğa bir ay

...ana tutun... Yoksa düşeceğiz!..

— Daha açık anlat, daha açık!..

...İYE

...aşındım düşündüm hep uzun uzun
...aktım da rengine şekline muzun
...oyup da çıkarsam şunun blûzun
...cep baksam veresiye var m'ola?
Taktık takıştırdık bulduk da caba
Yaptık yakıştırdık eve bir soba
Ne odun ne kömür gelmez hesaba
Acep baksam veresiye var m'ola?
...ördüm de —bilmem ne— marka kumaşı
...özlerim devrildi oldum tüm şaşı
...etişmez yine de versem maaşı
...cep baksam veresiye var m'ola?
Görünce kasabı yolum değiştim
Enselendim nicesiyle döğüştüm
Çilli Leylâ ile düşte seviştim
Acep baksam veresiye var m'ola?
...AŞAR der ki: Derdim indi yüreğe
...lenceye veda... ve de her şeye
... tombul yanaklı taze ekmeğe
...ep baksam veresiye var m'ola?

Yaşar Hâdi ÖNDER

— Gazeteler —

...alamadık gitti!..

Tanrı, gülen yüzlerini soldurmasın.

Başarıları gerçekten büyük.

Belediye Başkanına suların akması, şehre metro yapılması dileğinde bulunmuşlar, bol bol vaat almışlar.

Biliyorum, «Biz vaat ala ala bu hallere geldik, vaat almak bir başarı mı yâni?» diyeceksiniz.

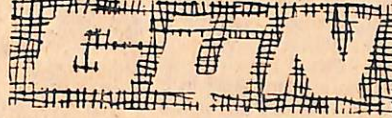
Bizce başarı... Zira Ankara'ya gittikçe, Atabey de aynı şeyleri istiyor, gençlerin sevinciyle dönüyor.

Avuç açıp öğüt alan kişi, kendinden istendi mi elbet vaat ile idare edecek işi.

CUMARTESİ :

Tanıyalım diye

580 liralık maaşını cebine atmasıyla, yankesici kadınlara parayı çarptırması bir olan genç öğretmenin başına gelenleri gazetelerde okumuş-

sunuzdur. Allahtan adamcağız cüzdanın uçtuğunu hemen sezmiş de, «Yandım!» diye feryadı basmış. Olayı gören halk yardıma koşmuş, polisten önce soyguncu kadınları tutmuş.

Olur böyle vakalar diyeceksiniz.

Olur a, hırsız kadınlar dururken, öğretmenin resmi neden teşhir edildi?

Düşünürken düşünürken onu da bulduk.

Gazete yöneticileri şunu demek istediler zaar: «Asrın mucizesine tanık olunuz bayanlar, baylar! Çoğumuzun bir gecede eğlence yerlerine bıraktığımız bu parayla, bir ay geçinmek zorunda olan fedakâr öğretmenlerimiz de var!»

PAZAR :

Hayat müşterektir

Yirminci çocuğuna hâmile olan genç bir anne, «Yirmibirincisine hâmile kalmamak için, doğsun, adını YETER koyacağım» derken, bir PTT. memurunun eşi üçüz doğuruverdi.

Kendisiyle konuşan basın mensuplarına o da «Yeter artık» diyor. «Beş çocuk, iki de biz, yedi nüfus neyle geçiniriz?»

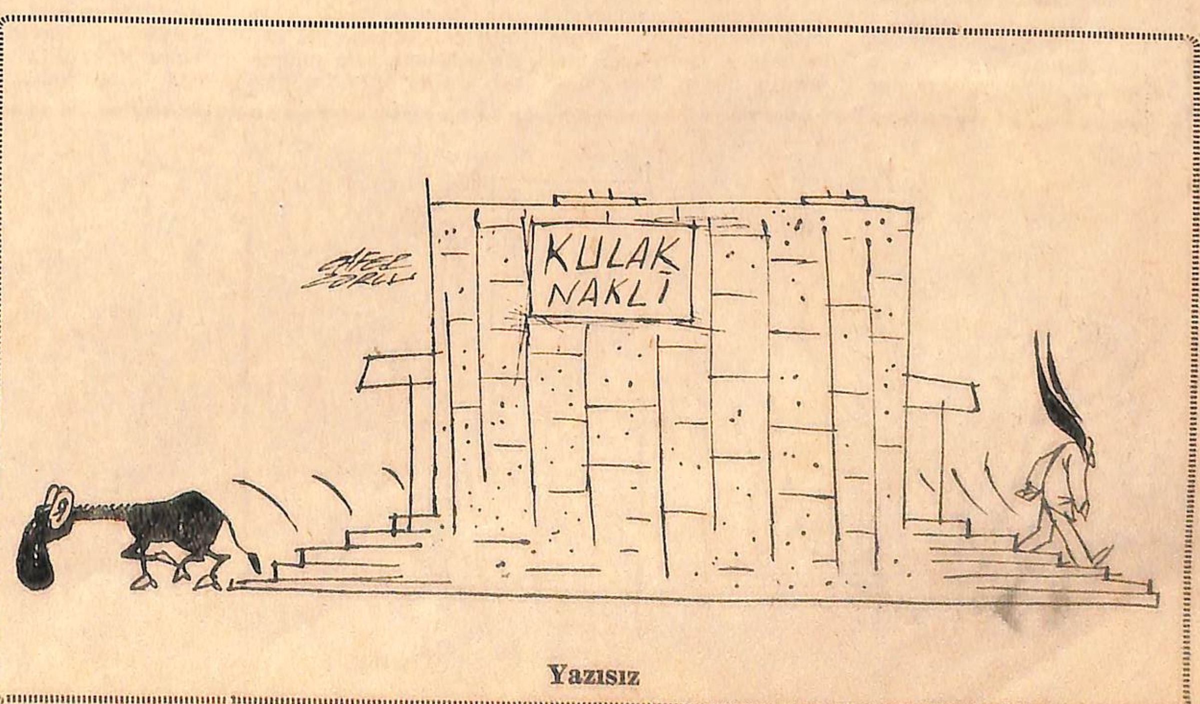
Ah, «Yeter» demekle yetecek gibi olsa...

İkisinin de eşleri dargelirli birer memur olduğuna göre doğumlar sürüp gideceğe benzer.

Madem kocalarınız memur, madem aranızda kopmaz bağlar var, Personel Kanunu çıktıydı çıkacaktı, maaşlar arttıydı artacaktı diye kocalar doğum sancısıyla kıvranacaklar, çaresiz doğumu hanımlar yapacaklar!

Tanrı, erkeğe her işi kendi görecek yeteneği vermemiş ki...

Vedat SAYGFI

Yazısız

Zararsız deliler zehirler gibi cemiyetin içinde dolaştıkları halde kimseye bir zararları dokunmaz... Zaten zararsız kelimesini de burada bu mânada kullandığımızı gösterdik... Ukalâlığın lüzumu yok... Zararsız deliler tip tiptir... Kafayı hafif üşütmelerinin nedenleri türlü türlüdür... Biz de bu çeşitleri burada ufak ufak görelim... Lûtfen arkadan göremeyenler yanlara geçsin...

GEÇİM DELİLERİ :

Bunlar geçim zarureti ve pahalılık yüzünden aklını oynatmış kimselerdir. Kendi kendilerine konuşmak âdetleridir. Bunlardan meselâ Asım Kereviz'i ele alalım. Bakın Asım Kereviz neler saçmalıyor:

«— Terazideki hileyi ben sezmeseydim o kadar fakir fukara bir kilo enginarı birbuçuk kilo niyetine alacaktı. Bütün manavlar beni karşılarında bulacaklar ve ben onlara maydanoz olmadığımı ispat edeceğim. Yakın bir mâzide gelecek günlere ışık tutan bugünlere ümitle bakarken iki yumurtayı bir kişiye kırmayalım dediğim zaman bunu demek istemiştim. Netice olarak lâfımızı bu kalabalık içinde husule gelen hislerinize tercüman olarak bağlarken ikiyüzelli gram kıyma için şu yavruya kıymaya değer mi?... Elbet polis de vazifesini yapacaktır. İnsan iki gün patates yemese ne çıkar? Bunu kimseye dinletemiyoruz. Dağılın yahu... Alt tarafı bu kaldırım hepimizin... Bakkal, kasap, manav, fırıncı, oduncu yok, biz varız... Biz ikimiz... Bilsek de bunu söylemeyiz... Şaaar, bir kova su. Ne oldu?... Alt tarafı bizi alâkadar etmez...

POLİTİK DELİLER :

Bunlar da fazla particilik ve politika merakı yüzünden tozutmuş kimselerdir. Piyasada bol miktarda vardır. Kulağımıza gelen konuşmalardan ufak bir pasaj dinletelim size... Ekrem bey teypi açınız...

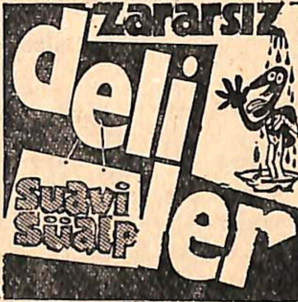
«— Muhterem vatandaşlar... Ne diyecektim yâni muhterem olmayan vatandaşlar mı diyecektim?... Bence bütün vatandaşlar muhteremdir. O zaman ona nüfus kâğıdı vermeyelim efendim... Fevzi Çakmak'ın önünde demişimdir ki: «Hiçbir kimse Necmettin Şevket'in eline su dökemez ve partiden atamaz. Haaaa... ayağımızın altına koydukları karpuz kabukları bile bizim seçmenlerden geliyor. Mücadele mütekabil ve mütenasip olmadığı müddetçe hakikî bir hakikat elde edemiyeceğimizi bu beyler bilirler. Onlara kürsüden çıkıp dedim ki: Siz hepiniz müberrasınız, dedim. Müberranın ne olduğunu bilmeyenlerin bulunduğu bir mecliste bulunmuş adamım ben... İçerim içmem, kimseyi alâkadar etmez. Politika için koca yalımı satmış adamım. Pembe yalı... Uyuma... Şevket Kâmil Paşanın yalısını ben sattım. Babamdı o benim. Sapına kadar da babamdı. Neticede Vatan veya Silistre olduksa biz olduk... Dediklerimiz çıkmadı mı?... Bizim şarabı kim döktü?... Mezenizden biraz alabilir miyiz?... Ne diyordum? Şükrü Teyfik de gitti... Hile ile millet dâvası olmaz... Biz yağ çalmadık, bal çalmadık... Bir parti kamyon getirttik, hırsız olduk... Hırsız burada hepinizsiniz ulan!.. Kendime gelmesem ne olur?...»

Bu tipi her gece Krepon Pasajından, fazla konuştuğu için atarlar...

ROMANTİK DELİLER :

Bunlar, yazık, şeylerdir. Meselâ bir kıza âşık olmuş da, yahut mehtap veya güneş batışı üzerine hislenenler ve saire... Ekseri parklarda, vapur iskelelerinde, muhallebicilerde rastlanır. Bunların başlıcalarından olup bir kuyuya düşüp ölen Orhan Bey'den bir konuşma atalım:

«— Kendimizi yeise ve hicrana atmadan önce diyelim ki o sevgili sizden bir nebze bile bahsetmiyor... Ey feleğin kahrına garkolmuş Orhaaan... Rica ederim beyefendiciğim ne haddimize sizin kadarınca, zarif ve bahusus hisli olmak... Biz âcizane şurda ispirtomuzu tedarik etmiş ve kalbimizde o Mehpare'nin aşkıyla mücehhez soframızı kurup aşkı hicranımızla, her ne demekse karşınızdayız... Sevebilmek şudur ki beni o kıza lâyık görmediler... Hastir, dedi bana babası olacak muhterem... Haaa.. haaaayk... Bir manolya için ne söylenebilir ki... Caaart... Müstantik Orhan sevmiş... Ha, ha.. beyefendiciğim ben bakamıyorum, siz bakınız... Ama önce benden bir Sipahi yakınız. Bir keresinde Doğancılar parkında eleleydik. Havuza aksimiz vurmuştu. Bana ne dedi biliyor musunuz beyefendiciğim? «Orhan, dedi, şu sudaki aksimiz gibi aşkımız bir ufacık dalgalanmayla silinmeyecek değil mi?» Neyse pilâkimizi kâğıda koyduğumuz iyi olmuş... İçelim açılalım... Aşk güzeldir... Fakat tuzlu balıkla olursa...

SPORTİF DELİLER :

Bunlar daha çok ya fazla spor yapmaktan, ya da fazla takım tutmaktan üşütmüş kimselerdir... Karıncaezmez Şevki'yi hemen hatırlayacaksınız. Fakat Şevki daha çok çiçek sevgisinden o hale gelmiştir... Biz daha canlı bir örnek verelim ve Ataryemez takımının Amigosu Garibettin'den bir pasaj alalım:

«— Takım ağbi, zehir ağbi... Sonra ağbi... Çay mı ağbi?... Selâhattin ağbiye bir çay ağbi... Sonra ağbi... Rıfkı var ya Rıfkı, annesine dedim ki ağbi... Teyze, siz Rıfkı'yı antrenmana göndermemekle ne yaptığının farkında mısın kocakarı? dedim ağbi... Karı manyak ağbi... Rıfkı ağbi, zehir gibi ağbi... Hooop araba mı geldi ağbi?... Geldim ağbi... Topla ağbi... Gel... Gel... Sağ yap... Tamam ağbi... Sonra ağbi... Rıfkı ağbi çok ağbi kadına ağbi gidiyor ağbi... Kadın ağbi olmaz ağbi... Geçen gün kafam kızdı ağbi... Gittim ağbi o kadının ağbi evinin önüne ağbi... Dedim ki: «Ulan kaltak, yâni taltak ağbi, sen bizim santrforu araklamışsın, bunun için geçen gün Zeyreğe iki sıfır yenildik abla... Bırak çocuğu be dedim ağbi... Karı da ne karı ağbi... Sucuk ekmek yer misin ağbi?... Temiz ağbi... Ayıp ettin ağbi... Benden ağbi... Sonra ağbi, Rıfkı var ya ağbi... Bir millî takıma seçsinler ağbi... Görme ağbi... Domates de koysunlar mı ağbi?...»

ENTELLEKTÜEL DELİLER :

Bunlar ayrı sınıftır. Ya fazla bilmekten, ya da fazla bilgiç görünmeye meraktan haifi oynatmışlardır. Bunların içinde bilhassa Fazıl Büyüteç'i çok takdir ederim... İşte Fazıl Büyüteç'ten bir pasaj atıyoruz:

«— Rica ederim monşer çok ekspazasyonsunuz... Par egzambl, yâni misal olarak daha soyut bir yaşantısı olan ben kimseden en ufak bir lekipatasyon beklemem. Çünkü gerçeğin yansıtılışından boyutların, bana bir viski lûtfen... Biliyor musunuz terastan Boğaz Köprüsü harika görünüyor... Şimdi çıkın demiyeceğim, çünkü çok, ama pek çok rüzgâr ve nilyej (kar) var... Cinsiyet bahsinde de bu böyledir... Biraz zeytin ezmesi almaz mısınız?... Zamanımızda, daha doğrusu çağımızda diyelim ne var? Ne var?... Hiçbir şey yok. Lüpens diyor ki: (Artık sıkıldım dediğiniz zaman sıkılmadığınızı anlarsınız». Grand bir espri... Lokasyonlarımız satılmaktadır. Bence Rafet'in sergisinde de bunları gördüm diyemem... Ah şu o kadar soğuk ki, oyununda ne vardı?... Sorularımla sizi sıkmadım ya... Ne tuhaf yarın hava sisli olacak gibi... Harika bir isim bu... İçsenize... Ah... bilseniz koltuk altlarından gıdıklananlara bugünlerde ne diyorlar biliyor musunuz?... Ben bilmiyorum da... Ha, ha...»

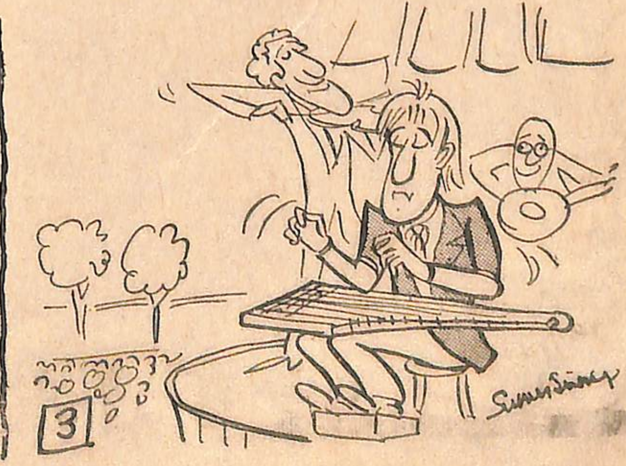
ACABA BEN DE Mİ?

Bu kadar saçmayı yazdıktan sonra bu kadar hafif kafalar arasında insanın da tozutmayacağı pek garantili değil... Aman en çok kafalara dikkat edelim... Toz kapmasın...

Suavi SÜALP

Yazısız

Sen de Erkek misin?

Yazan:

Suavi Süalp

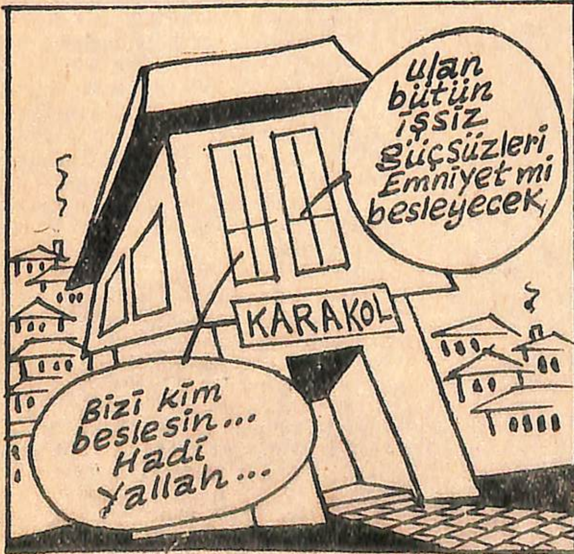

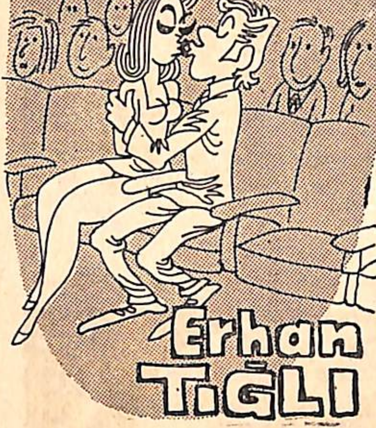

çizen: ZEKİ

«Bundan iyice bir faydalanayım bugün. Belli olmaz, belki bir daha geçmez bu fırsat elime» diye düşündü delikanlı. Ama kıza: «Bugün seninle birlikte olmak ne hoş bir şey. Söyle, istediğin yere götüreyim seni. Akşama kadar emrindeyim» dedi.

Kız güldü içinden. «Beni istediğim yere götürecekmiş. İyi öyleyse, kaçırmayayım bu fırsatı, değerlendireyim iyice» düşüncesiyle kendinden geçti. Ama o da dışından:

— «Benim için zahmete girme canım. Bir şey istemem senden» diye konuştu.

Erkek, yapmacık bir nezaketle:

— «Ne zahmeti canım. Zevktir bilâkis benim için. Akşam da benimle birlikte olmanı isterdim ama evden bırakmazlar her halde seni» dedi.

Oysa içinden: «Kendini naza çekiyor haspa» diye düşünüyordu.

Kız:

— «Aa, tabii bırakmazlar. Hattâ şimdi bile bir arkadaşıma gidiyorum diye çıkabildim evden. Onun için pek geç kalmayalım» diye kırıttı.

Ama içinden: «Geç kalmak istemememin nedeni başka. Gece, komşuların düğünü var. Balo olacak. İyi bir yer bulabilmek için erken gitmek gerek düğün salonuna. Sonra arkalarda kalıp dans edemem. Bakalım Erol beni dansa kaldıracak mı, hıh, kaldırmasın isterse. Kerim'le dans ederim ben de...» diye geçiriyordu.

Yürüye yürüye bir pastanenin önüne geldiler. Kız içeri baktı, duraladı. Delikanlı kızın niyetini anladı. Ama sormadan da edemedi.

— İçeri girelim mi?

— Bilmem...

Bu «evet» demekti. Girdiler, loş bir köşeye çekildiler. Geldi hemen garson, dikildi tepelerine. Gözleri kızın bacaklarına takıldı. Çıktı delikanlı ofsayttan, çekti elini kızın dizlerinden. «Buyrun» dedi garson, içinden kıs kıs gülerekten...

Yaşlı bir müşteri derin derin içini çekti:

«Şunlara bak be, çifte kumrular gibi sokulmuşlar biribirlerine. Garsonun gelişini duymadılar bile. Ah Neriman yaktın beni. Biz de böyle olabilirdik, ş'apmasaydın» dedi.

Delikanlı: «Sütlaç ısmarlasam daha ucuza patlar» diye düşünürken kız hemen:

— Bana bir spesiyal pasta getirin lûtfen, diye pahalı bir atılım yaptı.

Ama delikanlı kaçın kurası. Bırakır mı bunu onun yanında? Derhal kızın yasak bölgelerine keşif uçakları saldı. Kız bütün dikkatini pastaya verdiğinden bunlara ses çıkarmadı. Pastasını bitirince de daha işin (!) yeni fırkına varmış gibi bir manevra yaptı, sandalyesini erkekten uzaklaştırdı, kızgın kızgın baktı, kaşlarını çattı. Gamzesi sineye battı. Hafif bir çığlık attı:

— Ayy, ne yapıyorsun? dedi.

— İyiyim, sen ne yapıyorsun? diye pişkince sırıttı delikanlı.

— Yaramazlık yapmak yok ama, dedi kız fıkırdayarak. Pastalara baktı.

— Ben çok usluyumdur. Yaramaz olan ellerim. Kalbimi bağladığın gibi onları da bağla istersen... diye çok tumturaklı ve de oturaklı bir lâf etti delikanlı.

— Ay, ben mi bağladım kalbini, yok canım, diye tevazu gösterdi kız.

Ağızlarından çıkıp dışa vuranlar bunlardı. Ama bir de içlerinde kalanlar vardı:

— «Seni fırsat düşkünü seni! Alt tarafı bir pasta yedirdin diye nedir bu yaptıkların ayol. Beni şey mi sandın yâni?...»

— «Ne yapalım kızım, hakettin...»

— «Böyle yapacağını bilseydim gelmezdim.»

— «Gelirdin, hem de koşa koşa gelirdin. Beleş pasta yedin, her kızın duymaya can attığı iltifatlar dinledin. Daha ne istiyorsun be, bundan iyisi can sağlığı...»

— «Aman şunun iltifatına bak, ısmarladığı pasta gibi pek bayat...»

* * *

Pastaneden çıktıktan sonra bir sinemanın «matine» sinde aldılar soluğu. Film içinde film çevirdiler koltukta. Delikanlı kavgalı, döğüşlü ve de seksli filmlerden hoşlanıyordu. Kız ise danslı, maceralı ve de aşklı filmlerden. Onun için perdedeki filmin eksik gördükleri yerlerini tamamladılar oturdukları yerden. Delikanlı «dudaklarıyla dövüşen, yumruklarıyla sevişen bir zehir hafiye» oldu, kız da bir bakışıyla bin can yakan bir kraliçe. Işıklar yanıp ara verilince ikisi de uslu uslu oturuyorlar, kız gofret satan garsona hamle ederken delikanlı sigara paketine sarılıyordu. Ama ışıklar sönünce gene başladı «hükümranlık»ları...

Film bitip istemeye istemeye sinemadan çıkarlarken üstlerini başlarını düzeltip kendilerine bir çeki düzen verdiler. Kapıda koyu bir gürültü, çiğ bir ışık seli karşıladı onları. Kulaklarını gözlerini oğuşturdular bir süre. Konuşmadan yürüdüler. Delikanlı bir lâf etmiş olmak için:

— Nasıl, beğendin mi filmi? diye sordu.

Kız, biraz önce delikanlının istilâ ettiği ellerine ayaklarına baktı, orasını burasını yokladı. Filmdeki kızın sevgilisiyle buluşma, konuşma, dans etme sahnelerini hatırladı. Filmdeki kıyafetleri göz önüne getirdi, gözlerini süzerek:

— İyi, fena değildi, güzel sayılır, beğendim, ya sen nasıl buldun? dedi.

Delikanlı filmdeki erkek artistin attığı pozları, kız tavlama numaralarını ve sevişme sahnelerini düşündü:

— Ben de beğendim doğrusu, diye konuştu.

Bir süre hiç konuşmadan yürüdüler, hayâllere daldılar. Kız, peşinden bir sürü erkeğin koştuğu, en sonunda zengin, genç, yakışıklı, iyi meslek sahibi biriyle nişanlanan bir âfet-i devran oldu. Erkek, bütün kızların gönlünü fetheden, çoğunu elde edip bırakan, en sonunda hem genç, güzel, hem zengin bir kızla evlenen bir adam oldu...

Ama güneşin batıp ortalığı karanlığa boyaması ikisini de uyandırdı. Kız, geceki baloyu düşünerek telâş etti:

— Akşam oldu, gitmem lâzım, evden merak ederler, dedi.

Delikanlı yarım ağızla:

— Biraz daha kalsan olmaz mı? diye sordu.

— Maalesef olmaz, dedi kız, delikanlının eve kadar götürme teklifini de «bir gören olur, lâf ederler de adı çıkar, hayâllerine erişemez» diye reddetti.

Delikanlı zaten lâf olsun diye yapmıştı bu teklifi. Hevesini almıştı nasıl olsa. Bir de o kadar yol tepilir mi hiç yoktan yâni...

El sıkıştılar, bir daha buluşmak üzere sözleştiler. Kız: «Bakalım» dedi, oğlan: «Muhakkak gel» diye ısrar etti. Aksi yönlere doğru uzaklaştılar.

Kız hızlı hızlı —baloya bir an önce yetişmek için— mahallelerine doğru giderken akşam baloda Erol'la mı yoksa Kerim'le mi dans edeceğini düşünüyordu.

Delikanlı ise bu buluşmanın kaça patladığını hesap ederek ceplerini karıştırıyordu. Sonunda hesabını bitirip bir ıslık çaldı ve gelen geçen kızlara lâf ata ata yürüdü durağa doğru. Otobüs gelince hemen hücum etti içine. Yanına oturduğu bir kızı alıcı gözle süzüp tanışma vesileleri aramaya başladı.

Bir süre sonra kızla delikanlıdan bir iz kalmadı yolda. O, pastanedeki yaşlı adama iç çektiren aşıkdaşlıktan ne bir nefes vardı ne de bir ses...

Yalnız, bir şarkı yükseliyordu plâkçının birinden:

«AŞK, eski bir yalan
ÂDEM ile HAVVA'dan kalan...»

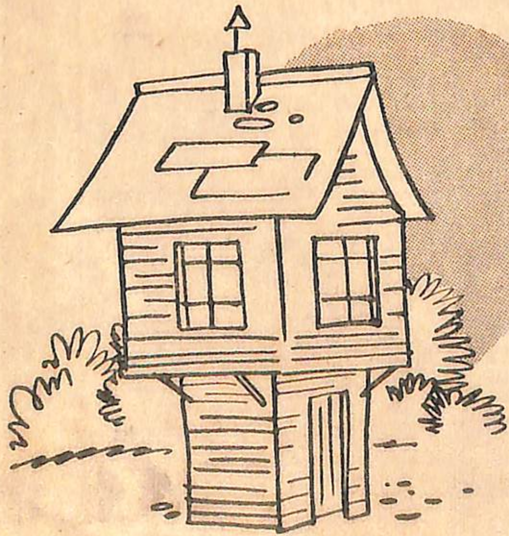
Erhan TIĞLI

— Balkon Vergisi alınması istendi. —

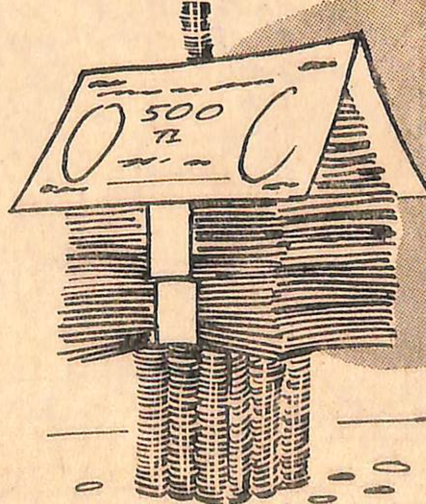

— Hadi bakalım uzaklaşın... Ben balkonların vergisini kocama ödettim!..

Binaların özelliklerine göre vergileri artıyor. — Gazeteler —

BİNA...

VERGİSİ!

Sizin için

KIRKNAME

GÜNLÜK konuşmalarımıza en çok yer etmiş kelimeyi sorsam; kuşkusuz pahalılık, vergi gibi bir sürü siyasî lâflar edeceksinizdir. Ama kazın ayağı öyle değil işte... Bir yol dinleyin hele:

...... Kimisi, KIRK yıl düşünsem aklıma gelmez derken, bir de bakar ki evlilik başa gelmiş. Başlar bu kez kılı KIRK yararak düşünmeye... KIRK gün KIRK gece düğünü kim kaybetmiş ki o bulsun? Gelin hanımın KIRK'ı kırkların en güzeli... Genç annenin lohusalık KIRK'ı arkasından. Çocuk dünyaya gelir, gelir ama, onun da başı KIRK'tan kurtulamaz. Zamane çocuğu n'olacak... KIRKbirbuçuk kere maşallahlarla büyütürsün. KIRK kere söylesen de, bir kulağından girip diğerinden çıkar.

Memur olarak bir daireye kapılanır koca bebek Mustabey... Çoluk çocuk derken geçim derdi biner omuzlarına... Bu curcunada bozulmazsa, KIRK katır mı, KIRK satır mı? diye, dengeli dengesiz bütün vergiler sırtıverir karşısında...

Efkâr basar, basar da Musta Beyi... Yenilir yutulur gibi değil. KIRK yılda birle başlar içkiye. Bir KIRKayağın yürüyüşünde geçer yıllar... KIRKına merdiven dayadığında. Hayat KIRKından sonra başlarmış diye bir umut... Karısının başının etini yiyen dırdırı: «Herif, herif... KIRKından sonra mı akıllanacaksın?...» Bütün evde ne var ne yok satmaya başlar. Ta ki KIRK para etmez bir kaç parça kalıncaya değin... Bütün güzel şeyler, yerlerinden kopup düşerek her biri KIRK parça olur. Bir fincan kahvenin KIRK yıl hatırı vardır diye uğrayıp, hal ve hatırlarını bile sormaz dostları.

Sonra bir gün aniden, karısı ve çocukları, alır başlarını giderler... Bitirir bu son darbe onu. Bir panik, bir yalnızlık korkusu birden sarar içini. KIRK güne kadar ölürse bilin ki hep korkudan. KIRK defa söylemeye ne hacet...

Her KIRK'ından sonra azanı pakladığı gibi, Musta Beyi de paklar teneşir... «Bir garip öldü diyeler. Ölüsünü soğuk suyla yuyalar. Üç günden sonra duyalar...» Örneğin, arkasında ağlayanı olmaksızın çeker gider istirahatgâhına Musta Bey...

Ölüsünün KIRK'ı bile çıkmadan, mezar taşı niyetine boynuzlar Musta Beye hediye karısından...

ADNAN DOĞAN

İLE

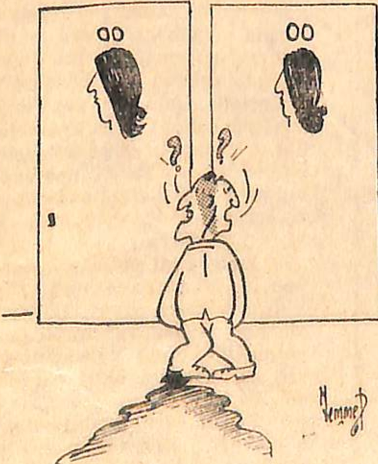
Ortaokulun birinci sınıfında iken öğretmenimiz Dilbilgisi dersinde, kendi başına anlamı olmayıp cümle kurmakta işe yarayan kelimelerden bahsetmiş, misal olarak da «Ali bir top ile bir çakı aldı» cümlesini tahtaya yazarak sormuştu:

«— Çocuklar; buradaki İLE kelimesinin anlamını bilen var mı?»

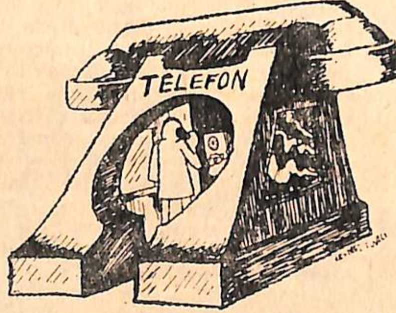
Sınıfta kısa bir sessizlikten sonra arka sıralarda oturan Akçaabat ilçesinin İLE köyünden bir öğrenci ayağa kalkarak:

«— Öğretmenim, İLE Akçaabat ilçesinin köyüdür.» demesiyle sınıfta kahkahanın yükselmesi bir oldu.

Rogül KARATAŞ
Eski Su Depo Altı No: 885
Seyranbağları/ANKARA

Yazısız

Yazısız

DEDİKODU

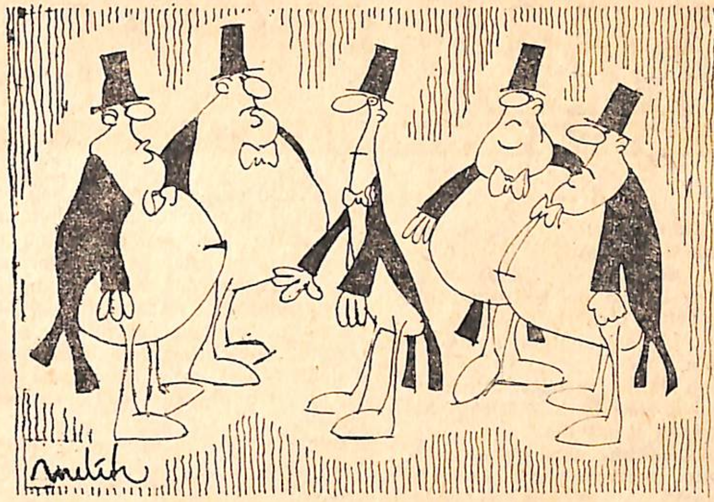
Bakıştık.
Buluştuk.
Öpüştük.
Gördüler.
Çatıştık.
Bağırdık.
Çağırdık.
Dinlediler.
Biz sustuk,
Onlar hâlâ konuşuyorlar.

METİN PÜTMEK

AŞIRI ESME VERGİSİ

Tamamlanıyor yurtdaşlarım
Bu
Vergiler serisi.
Bir de alırsak
Rüzgârdan
Aşırı esme vergisi...

S. SAMİ CANER

— Aramızda casus var!..

DEDENİN GÜLÜ

Doğu'da bir köyden bir köye gelin alırlar. Fakat geline, damat olacak erkeği göstermezler.

Yine böyle bir köyde düğün olur, gelin yeni geldiği evde bir sandığın üzerine oturup beklemeye başlar. Akşam üzeri ihtiyar bir dede gelip ocağın başına oturur, başlar ateşi eşmeye. Epeyce vakit geçmiştir. Gelin bakar bakar gelen yok. Dede de uyuklamaya başlamıştır. Sonunda gelin dayanamaz dedeye seslenir:

Uyku geldi ser'ine, Kalk dede yerine
Sen git de oğlun gelsin.

Dede de şöyle cevap verir:

Dede deme delisin, Sen dedenin gülüsün.

Mahmut ERHAN
Demirbel köyü öğretmeni. Şuhut/AFYON

EYİ Mİ?

Görmekten şaşı oldu gözler
Türlü - çeşit giyimi
Lepiska saçlı delikanlı
Eteklinin beyi mi?
Asrımızda hemen her şey
Arap saçına döndü
Kız erkek mi, erkek kız mı
Bilemedik, eyi mi?..

AYHAN İLTER

KÜÇÜK ÇİKOLATA

Ankara'da görevliydim. Benden ayrı olan eşime gönderdiğim mektupta, küçük çocuğum için de bir not eklemiştim. Bu not bir güvercinin ağzında, çizilmiş çikolatadan ibaretti. Aldığım cevapta eşim şöyle diyordu:

«Gönderdiğin çikolatayı kendisine verdim. Fakat küçük diye itiraz edip ağladı. Aldım resmi daha büyük yaptım, böylelikle susturabildim.»

Ve eşim, bir dahaki sefere resmi daha büyük çizip göndermemi tenbih ediyordu.

H. A. TEKİN
Elk. Brlk. KARS

BİR AYAĞI ANKARA'DAYMIŞ...

Mersin'de oturan bir ahpabımız, geçirdiği bir hastalık dolayısiyle Ankara'da bir hastanede ayağının birini aldırmıştı. Mersin'e ziyaretlerine gittiğimizde, oradan buradan konuşurken:

— Ankara'ya muhakkak gelin... Sizleri misafir etmekten çok memnun olacağız... dememiz üzerine, şakacı ahpabımız:

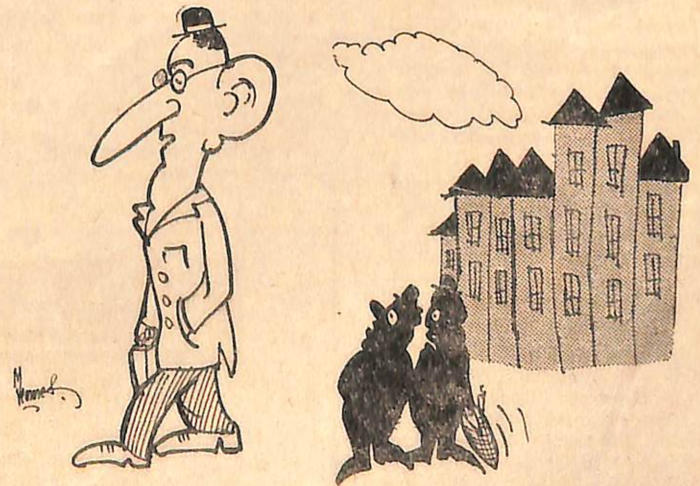
— Merak etmeyin, bir ayağımız Ankara'da sayılır nasıl olsa... demez mi...

Adnan DOĞAN
Zafer Meydanı, Büyük Apt. No: 133
Yenişehir/ANKARA

PAZARLIK

Kapı vuruldu
Bir sarıklı
İki yamalı
Bağırdılar
Olmaz dediler
Fadime'yi satın aldılar.

CEM TURAL

— Tanımadın mı yahu? Memleketin en tanınmış kulak, boğaz ve burun mütehassısı!..

HALO DAYI

MUZAFFER İZGÜ

— 8 —

«Eşkıyanın nerede olduğunu bilmediğini» söylemişti.

Öteki gelişini hatırlamıyordu... Çocukken babası mı getirmişti bir iş için, yoksa birilerinin yanına mı katmıştı, bir şeylere göz kulak olması için...

İşte bu da, 63 yaşında altıncı sefer inişiydi kasabaya... Hiçbir heyecan yoktu içerisinde.

«Nasıl bıraktım, nasıl bulacağım?» heyecanını duymuyordu. Unutmuştu bile kasabanın girişini, yollarını. Yalnız bir koca kapılı hanı hatırlıyordu. Orada yatmışlardı gece. Eşeklerini hanın avlusuna bağlamışlar, kendileri de oracığa kıvrılmışlardı... Sonra, hanın yanında bir helvacı vardı, onu hatırlıyordu. Ak sakallı nur yüzlü bir helvacı... Kocaman bir bıçağı vardı, pırıl pırıl, helvayı onunla kesiyor, sonra bıçağın ucuyla tutup, uzatılan yufka ekmeğinin içine koyuyordu...

Başka hâtıraları yoktu Halo dayının kasaba için, şehir için...

İdiris'in de yoktu... Askere giderken görmüştü kasabayı bir kez, bir de dönüşünde, bundan bir kaç gün önce... Bir yerden sülüs kesip vermişlerdi eline. Sonra, bir makineye binmişti. Bir kaç kişiydiler. Sonra şehire gelmişlerdi. İçlerinden ayrılıp şehri gezenler olmuştu amma, İdiris ve birisi daha, tren istasyonunun olduğu yeri sormuşlardı. Orada, gece yarısına dek beklemişlerdi. Sonra, bir tren gelip onları götürmüştü. Korkmuştu trenin lokomotifinden... Çok gitmişlerdi. Kaç kez durmuş durmuş yürümüştü tren, sonra İslâhiye dedikleri yere inmişlerdi... Hep orada kalmıştı... Belli olmaz, belki de kumandanları onun soğan ve patates soymasını çok beğenmişlerdi. Sonra, terhis olunca, yine oradan trene binmiş, dosdoğru memleketine gelmişti... Şayet bu arada Malatya'lı yaman Mırtaza da olmasaydı, İdiris'in, onun bunun gibi anlatılacak hiçbir askerlik hâtırası olmazdı. Gerçi Yaman Mırtaza'nın da tüm lâfları, belden aşağıydı... Nedense, İdiris'in hoşuna giderdi bu lâflar. Akşamın olmasını dört gözle bekler, koğuşa geldiğinde, şayet Yaman Mırtaza uyumamışsa çok sevinirdi... Ona, mutfaktan çaldığı, bir portakalı, bir elmayı uzatır, sonra bel bel bakardı Murtaza'nın gözlerinin içine... Bu demekti ki:

«Haydi gonuş Mırtaza.»

Murtaza, elmayı dişlerken:

«Ben bir defasında» diye başlardı, sonra anlatırdı da anlatırdı. En güzel hikâyesi de, o lokantadaki yalnız kızdı...

«Bi keresinde bilisen İdiris, çalışiyem lokantada. Nerdeyse geç vakıt olmuş gapanacak lokanta. Getmiş patron matron, bırakmışlar bana. Bi gız geldi, amma öyle deel gız ki gız... Gar beyazı mı desem, yımırta gabığı mı desem, gız iste öyle... Oturdu masanın birine, benden yemek isdedi. Dedim, yokdur bacı yimek, bitmişdir. Dedi ki, öyle acım!... Ben de dutdum ona, yarınki bisecek etden accık aldım, közün üsdünde bişirdim goydum önüne... Yidi yidi, sona bana, benim kimsem yokdur, dedi. Şaşdım galdım İdiris... Sen olsan ne yapan? Aldım, gel dedim, benim bi bekâr odam var, orya gidek... Vardık getdik... Bi oda, bi yatak... Hadi dedim, sen yat, ben geder bi yerde yatarım... Olmaz, dedi, bi yatak sana da yeter, bana da... Yattık... Biraz sonra eli durmaz ki. Ben derim, etme bacı, yapma bacı, garipsin, yabancısın, eli durmaz... Sonra der, ben bu eyiliğin altından kakmadan duramam... Ee artık, sen olsan ne yapan İdiris?... Allah Allah, afatmış afat... Fazlasıynan ödedi, yediğini de yattığını da... Sabahleyin gaybol. du getdi... Bi daha heç mi heç görmedim. Sona annatdım bazılarına, o dediler peri gızı... Ah ulan o gece, ah ulan o gece... Gel tezkireee geeel!»

Gün batarken kasabaya vardılar. Halo dayı:

— Hanı arıyak oğul, hanı, dedi.

Aradılar, sordular, han çoktaan yıkılmış, yerine büyük bir bina yapılmıştı... Sonra bir han buldular amma, burada insanları yatırmıyorlardı. Anlamadı Halo dayı:

— Ne hal olur, dedi, eşşeğin, atın yatdığı yerde insan yatmaz?

— Belediye izin vermiyor, dediler.

— Belediye de kim ki?

— Sana lâf anlatmak zor baba, nah bak, şu ilerde bi ötel olacak, gedin oraya, deyin biz yatacağız, size yer verirler...

Halo dayı sordu:

— Bahalı?

Hanın kapısında dikilmekte olan adam:

— Ucuz bahalı, onun orasını ben bilemem, dedi.

Halo dayı, oğluna döndü:

— Hele varak gidek oğul, çok para derlerse dışarda yatarık...

Yürümeye başladılar. Halo dayı cebindeki parayı düşündü. Tam yüz on lira parası vardı, ölümlük dirimlik. Köyden çıkarken, onu lâmbalığın ardındaki duvara çakılı torbanın içinden almış, onbeş lirasını karısına vermiş, gerisini de kendi cebine koymuştu... Bir yığın binalar geçtiler. Bir binanın kapısında durdular.

Halo dayı, kapıdaki adama:

— Han mı bura oğul? diye sordu.

Kapıdaki, sivri bıyıklı adam:

— Yoo hamam, dedi.

— Yatılmaz mı burda?

— Yatılır...

— Gaça yatılır ki?

Sivri bıyıklı adam güldü:

— Dayı, dedi, hadi senin okuman yazman yok, yanındakinin de yok mu?

İdiris'in okuması yazması yoktu. Askerlikte çok dayak yemişti amma, nedense bir türlü öğrenememişti. Adam öyle deyince, kapıdaki tabelâya okuyacakmış gibi baktı.

Sivri bıyıklı adam, devamla:

— Burası mal müdürlüğü, dedi.

Halo dayı:

— Müdür? dedi korkulu.

— Müdür ya... Siz şu binaya gideceksiniz. Na bakın, gapısında kâat oynuyorlar...

Halo dayı:

— Yörü oğul, dedi...

Otelin kapısına vardılar. Kâğıt oynayanlardan biri:

— Otel mi sordunuz? dedi.

— He oğul, yatmak içün...

— Adam başı beş lira...

— Ne? dedi Halo dayı, beş lira?...

Oğluna döndü:

— Yörü oğul, biz gene han arıyak...

Güldü adam:

— Han mı? Geçdi o devirler baba, han mı galdı bu zamanda?...

Yürüdüler baba oğul... Güneş batmış, karanlık olmuştu. Nedense benzemiyordu kasaba yerinin akşamları, köy yerinin akşamlarına. Köy yerinde başka türlü olurdu akşamlar. Sanki, haber verirdi geldiğini, ben geliyorum derdi. Beklerdi köylü akşamın gelişini. Sonra, güneşin batışını duyarlardı içlerinde, yudum yudum. Burası öyle değildi. Bastırıveriyordu karanlık, tamam, akşam oldu diyordu. Halo dayı şöyle bir havaya baktı. Acaba gece üşür müyüz, üşümez miyiz, onu kontrol ediyordu. Kafasını havada gezdirdi, ilk gecenin soğuğunu ölçtü. Oğluna:

— Eyi bi yer, guytu bi yer bulursak, yatarık gece, dedi...

Küçük bir meydanlığa geldiler. Epeyce uzaktı kasabanın ışıklı yolundan burası. Ortada, kocaman bir taş, taşın üstünde de bir insan kafası vardı. Baba oğul bu insan kafasının yanına yaklaştılar. Halo dayı baktı:

— Atatürk deel bu, dedi.

Ne zamandan beri ilk kez konuştu İlyas:

— Deel, ben bilirim Atatürk'ü...

— Ya kim? diye sordu Halo dayı.

Cevap vermedi İdiris. Halo dayı baktı baktı, sonunda:

— Bi böyük adam işde, dedi.

Büstün konduğu taşın arka tarafına geçtiler. Sonbaharın ayazı vardı dışarda. Her zaman esmiyordu amma, arada bir esince, soğuk insanın ciğerine işliyordu. Baba oğul, ay ışığında biribirlerinin gözlerine bakıyorlardı. İkisinin de aklına yemek içmek gelmemişti. Söylemiyorlardı biribirlerine ama, tek düşündükleri şey soğuktu. İdiris, yorganın yarısını altına aldı, yarısını üstüne, başından aşırdı, amma biraz sonra kalkıp doğruldu:

— Soğuk buba, dedi...

— Heçbi şey yemedik oğul, accık bişeyler yiyek, belki ısınırık!

İdiris çıkını çözdü. Dişleri vura vura, bir kaç lokma yedi ekmekten. Sonra canı istemedi. Bir tuhaf hissediyordu kendini, yanında babası olmasına rağmen, sanki, terkedilmiş, bir başına kalmış gibiydi dünya üzerinde.

Halo dayı:

— Gel oğul gel, bura daha dulda, dedi.

İdiris, babasının yanına geçti. İkisi birden bellerini dayadılar büstün konduğu taşa. Baba, ekmek çıkınını dürümledi ve yanına aldı. Yedikleri bir kaç lokma da ısıtmadı onları.

— Han oğul, han, dedi Halo dayı, esgiden ne gözel hanlar vardı, gelirdin, eşşeğini bağlardın bi tarafa, gendin de gıvrıldın bi tarafa, heç üşümezdin. Bazıları, hancı, avlunun ortasında ataş da yakarmış... Ben heç görmedim amma, yakarmış, öyle dedilerdi...

Sonra, büstü tandır iskemlesine benzetmeye çalıştı. Altında bir yığın ateş yaktı, kocaman kocaman közler, sonra büstün başından kocaman bir yorgan geçirdi, tümden girdi içine... Bunu düşündükten sonra biraz daha üşüdü. O sırada bir bekçi gördü onları. Elindeki cep fenerini yakarak yanlarına yaklaştı:

— Heey, dedi, kimsiniz, napıyonuz orada?

Korktu İdiris... Baba da korktu:

— Heç hemşerim, dedi, han bulamadık da...

Bekçi, kızgın:

— Pekeeey, bura han mı? diye sordu.

— Yoo, accık dedik, uyuruk belki dedik amma, sovuk uyyamadık.

— Kimsiniz siz?

— Biz mi, biz Mescitli'den, bana Halo dayı derler kövde, Halo dayı...

— Garagola gelin de orda bi hüviyet tesbiti yapak!

Anlamadı Halo dayı:

— Sıcak mı ora? diye sordu.

— Sıcak sıcak, yörüyün...

Baba oğul öne düştü, bekçi arkada, karanlık yollardan, karanlık sokaklardan geçip karakola geldiler.

Karakolda gencecik sarışın bir polis vardı. Can sıkıntısından olacak, kemerini çıkarmış, ona, elindeki çivi ve taşla bir kaç delik daha açmaya çalışıyordu. Bekçi:

— Memur bey, bunları getirdim, dedi.

Başını kaldırdı gencecik polis:

— Kimmiş bunlar? diye sordu.

— Mescitli'denmiş...

Polis:

— Baba oğul musunuz? diye sordu.

— He, dedi Halo dayı, bubasıyım ben.

— Hüviyet cüzdanlarınız yanınızda mı?

Anlamadı Halo dayı, bel bel baktı. Polis:

— Kafa koçanları kafa, dedi.

— He, dedi Halo dayı, cebinden çıkardı, polise uzattı. İdiris de uzattı. Askerden yeni gelenler, köy yerinde fiyaka olsun diye günlerce nüfus cüzdanlarını yanlarında taşırlar, isteyene istemeyene çıkarıp çıkarıp terhis bölümündeki kumandanın imzasını ve mührünü gösterirlerdi.

Sarışın polis bekçiye sordu:

— Nerde buldun bunları?

— Kaymakam İzzet Bey Parkında... İzzet beyin büstünün daşına sermişler yorganı, yatmaya çalışıyorlardı...

Halo dayı, polise:

— Gurban, dedi, gurban oğul, vallaha boş diye yatdık, bilsek cünhalı düşeceyik heç yatar mıydık?

Halo dayı, tüm yaşantısında jandarma görmüştü, çünkü az dayağını yememişti jandarmanın. Hele bi keresinde eşkıya için kasabaya getirdiklerinde, tam üç gün dayak atmışlardı. Polisi de duymuştu uzaktan, o zamanlar kasabalarında daha polis yoktu. Polisi kendine yakın bulduğu için yalvarmaya başladı:

— Oğul, dedi, Isdanbıl'a gediyok biz... Çalışmıya...

— Nee? dedi polis, çalışmaya mı? Sen de mi çalışacaksın?

— Çalışacam oğul... İki dene öküz alacam. Oğlan da çalışacak, amma gonuşduk, onun parasından bi guruş gatmıyacam öküz parasının içine. Bi guruş...

— Niye? diye sordu polis.

— İşde... Ben ölmüşüm, göya Isdanbıl'a gedip öküz parası gazanamazmışım, amma ben gösderdecem o kövlülere, gazanırmış mıyım, gazanmazmış mıyım gösderdecem...

(Devamı var)

• Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası •

SAHİBİ : Ergin Ortaç, Yazı işlerini fiilen idare eden: Kadri Yurdatap, Sekreter: Selâmi M. Yurdatap, Dizildiği ve basıldığı yer: Akbaba Matbaası. ABONE BEDELİ : Yıllığı 75, altı aylığı 37.50 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 150, altı aylığı 75 lira. İDARE YERİ : Divanyolu Klodfarer Caddesi, No. 8-10, Daire: 3. İstanbul.

Telefon : 22 18 11 Fiyatı : 150 kuruştur.

MİLLETLER GÜLÜYOR

— Bir viski, sodası bol olsun!..

Cesaret

Direksiyon başındaki kadın, bir yol kavşağında kocasına dönerek:

— Şu yayalardaki cesarete şaşıyorum doğrusu, dedi.

— Neden?

— Neden olacak canım, arabayı görüyorlar da, kaldırıma çıkmayı bir türlü akıl etmiyorlar!

— Karıcığım, diye mırıldandı adam, biraz tevazu göster de, sen kaldırımdan in bâri!

Yatmamışlar

Gece yarısı elindeki anahtarı sokak lâmbasının direğindeki kapağa uydurmaya çalışan sarhoşa yaklaşan polis:

— Bu saatte sokakta ne arıyorsun arkadaş? dedi. Vakit geçmiş, dışarda kimsecikler kalmamış, şehir halkı çoktan uyumuş.

— Evet ama, diyerek kelimeleri ağzında çiğnemeye başladı sarhoş, bizimkiler uyumamışlar henüz. Baksana ışık var!

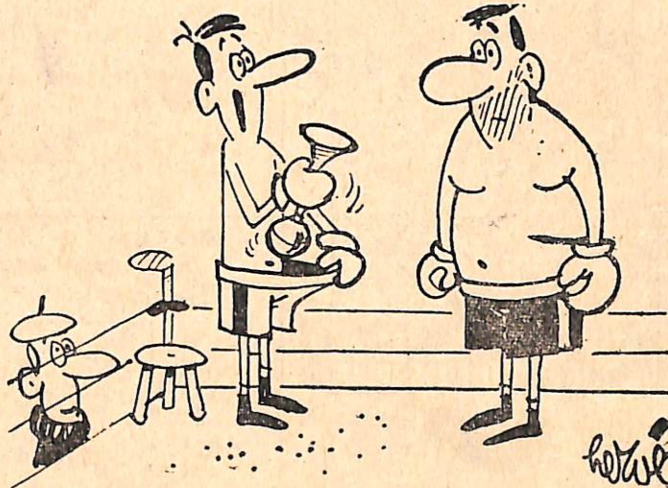

— Hesap tuzlu olacak dememiş miydim sana!..

Bir araba ki...

Model seçmekte kararsızlığa düşen müşterisine:

— İzin verirseniz seçimi bana bırakın, diyen otomobil satıcısı en gösterişli arabalardan birinin yanına giderek, işte sizi her bakımdan memnun edebilecek bir araba, dedi. Harika bir motoru vardır. Marşa basarsınız da, motorun çalışıp çalışmadığını anlamak için bir tamirciye göstermek zorunda kalırsınız. Zira, işlerken hiç ses çıkarmaz. Süspansiyonlar fevkalâdedir; en kötü yollarda bile sarsıntı yapmaz. Karbüratör mucizedir; en pis kokulu yağı yaksın, arabanıza nefis esans kokuları yaysın! Hızına gelince: Bunu benden değil, dünkü gazetelerin trafik haberlerinden öğrenin isterseniz. Buyrun, bakın... (Gazeteleri yığdı alıcının önüne) Haberde adı geçen mister Cesi'ye daha iki gün önce satmıştık bu arabanın eşini. Ailece arabaya bindiklerini, büyük bir hızla hareket ettiklerini gördük; üç dakika sonra cennete gittiklerini duyduk!

— Belden aşağısına vurursan, herkes işitsin diye koyuyorum bunu!..

Reklâm

Büyük Carusa, küçük bir Amerikan şehrinde resital verecekti. Repertuarında Brahms'ın «Le Forgeron», yâni «Demirci» si de bulunan üstad konser saatinin gelmesini beklerken odasının kapısını tıklatan kasabanın demircisi:

— Programınızda bizim mesleğe de yer vereceğinizi duydum, dedi. Demirci derken şarkınızın arasında benim adımdan da bahsederseniz, on dolar; dükkânımın adresini verirseniz, yirmi dolar; yaptığım işlerin sağlam ve dayanıklı olduğunu söylerseniz, size açıktan otuz dolar da ben veririm!

Öğüde uymuş

Direktörünün odasına giren mini etekli sekreter, Villiam adında birinin kendileriyle görüşmek istediklerini söyleyince:

— Hangi Villiam acaba? diye düşünmeye başladı direktör. Dünya kadar Villiam var tanıdıklarım arasında. Uzun Villiam desek, olamaz. Daha geçenlerde büyük bir geziye çıktı. Sarı Villiam?... Askerde... Tamam, Çapkın Villiam olacak bu! Bahse girerim, istediğini anlatana kadar epey sıkıştırıp okşamıştır sizi.

— Yoo, diye cevap verdi kız. Sizinle görüşmek istediğini söyledi, sonra sırtını bana dönerek duvardaki «Kıymetli zamanınızı, metelik etmeyen şeylere harcamayınız» yazılı levhaya gözlerini dikti!

Yazısız

Yardım

Gece yarısı itfaiyenin numarasını çeviren genç kız:

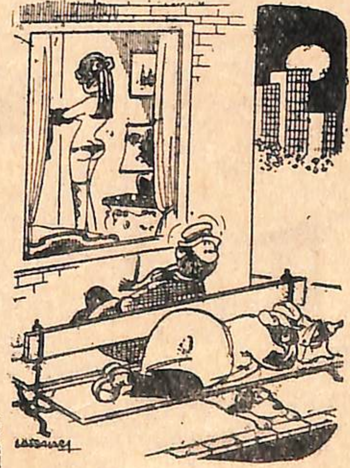
— Ne olur bana yardım ediniz, diye yalvardı. Bir delikanlı pencereme tırmanmış, odama girmeye çalışıyor!

— Polisi arayınız, diye cevap verdi telefondaki görevli. Burası itfaiye...

— Biliyorum canım, polisle ne işim var?

— Peki bizden ne istiyorsunuz?

— Daha uzun bir merdiven... Yoksa düşüp yaralanıverecek zavallı!

— Sen yat, ben biraz daha televizyon seyredeceğim!..

Soyadı!

Karısı büyük bir otelde çalışan adam, nüfus müdürlüğüne gidip soyadını değiştirmek istediğini söyler. Memur sorar:

— Yeni soyadınız ne olacak?

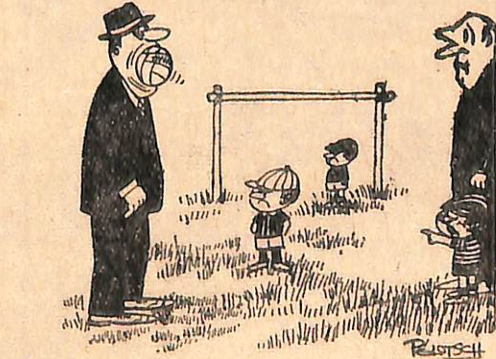
Adam cevap verir:

— Contintal!...

— Fakat bu acayip bir soyadı değil mi?...

Adam boynunu büker:

— Ne yapalım, karım böyle istiyor. Bütün eşyamız ve çamaşırlarımız aynı markayı taşıyor!...

— İşte, bize topumuzu geri vermek istemeyen adam bu!..

Modern anne!

Gayet şık giyinmiş iki genç kadın, Champs - Elyse'de geziniyorlardı. Kumralı birdenbire, yanlarından geçen bir bebek arabasındaki çocuğu göstererek:

— Aman şu yavruya bak, ne kadar sevimli! diye bağırdı.

Sarışın kadın:

— Aaa.. bu benim çocuğum, dedi.

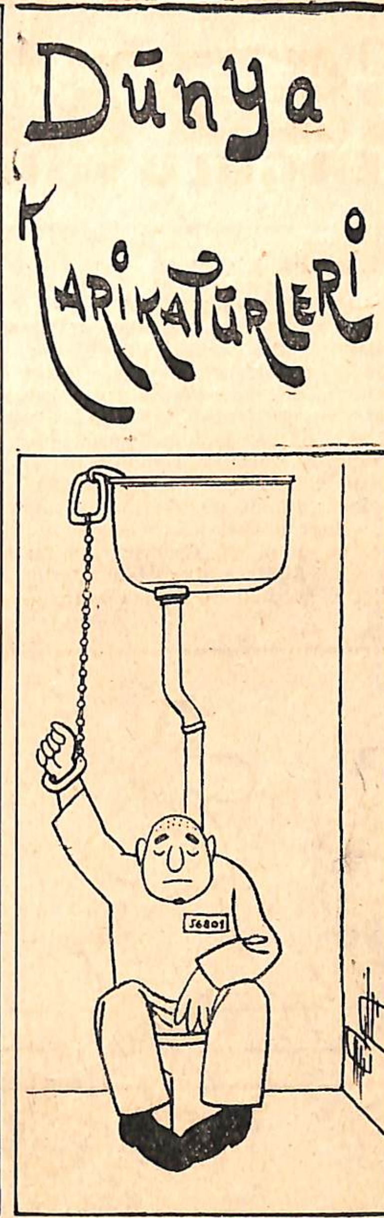
— Emin misin?

— Tabii eminim. Dadısından tanıdım!...

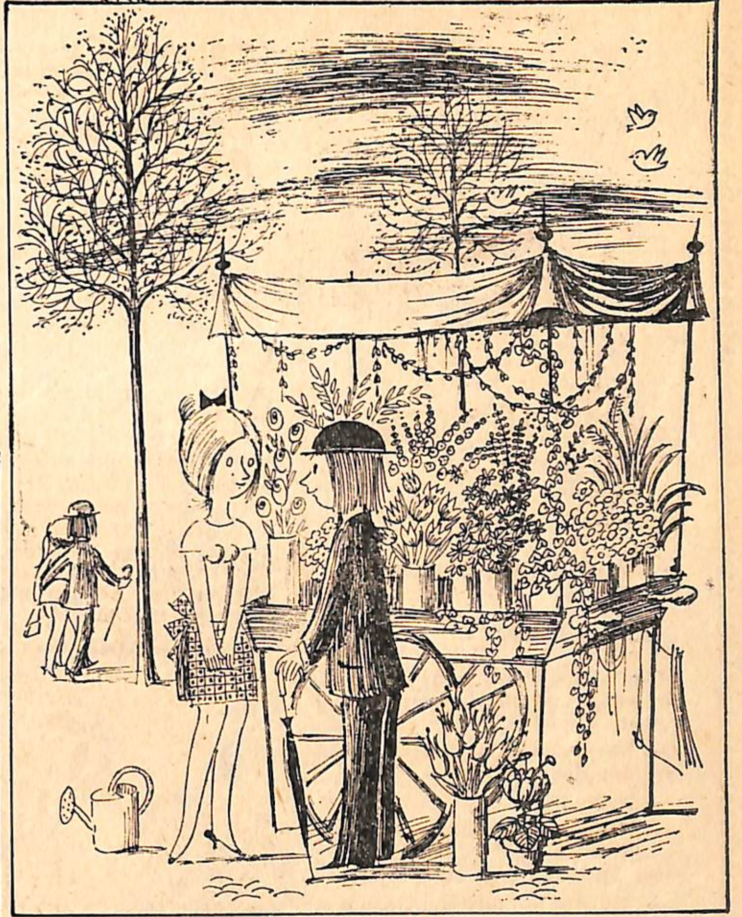
Dünya Karikatürleri

YAZILI...

YAZISIZ

-GÖZLERİNİZİN RENGİNDE MENEKŞE İLE DUDAKLARINIZIN RENGİNDE GÜL İSTİYORUM!..

ACELE ETMEYİN, YAVAŞ YAVAŞ GİYİNİN...

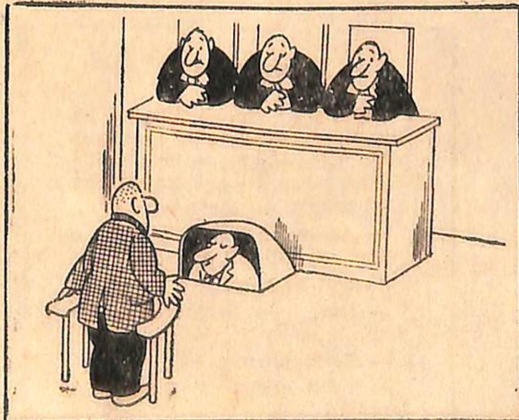
-DAHA VAKTİMİZ VAR...

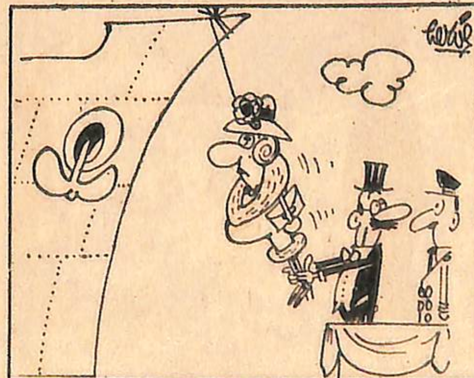
-YANGIN İKİNCİ KATTA HENÜZ...

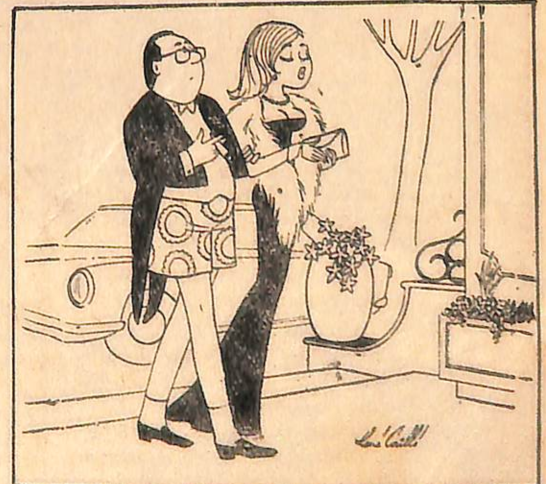
-BİRAZ SIKIŞMAMIZ GEREKECEK. BU ODAYI BİR ARKADAŞLA BÖLÜŞTÜĞÜMÜ SİZE SÖYLEMEYİ UNUTMUŞTUM!..

YAZISIZ

-BAŞKA ÇAREMİZ YOK, ŞAMPANYAYI İÇTİ GÜNKÜ!..

-GECİKMEMİZ İYİ OLDU BÜTÜN DAVETLİLERİN GÖZÜ BİZDE OLUR!

1972 YILINDA

16.5

MİLYON

AKBANK

İLANCILIK

(Ak. — 20)

Akbaba-Loto 8

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20

İSİM ....

ADRES ....

YEPYENİ LOTO OYNAYIN 1000'LERCE LİRA KAZANIN

Sevgili okurlarımız,

Derginiz AKBABA yepyeni bir AKBABA LOTO yarışmasına başlamış bulunuyor. Bu YEPYENİ AKBABA LOTO yarışmasına katılmakla gülecek, eğlenecek ve 1000'lerce lira kazanabileceksiniz.

Aşağıda 1'den 20'ye kadar numaralanmış karikatürler görüyorsunuz. (1'den 20'ye kadar olan bu sayılar, AKBABA LOTO kuponundaki karelerin içinde de bulunmaktadır.)

Karikatürlere bakarak hoşunuza giden istediğiniz 6 sayıyı seçiniz. Seçtiğiniz bu 6 sayıyı, AKBABA LOTO kuponunda karelerin içinde bulunan sayıların üstüne bir X (çarpı) işareti koyarak gösteriniz.

İsminizi ve adresinizi de yazdıktan sonra kuponu kesiniz, bir zarfa koyarak Akbaba adresine yollayınız.

Hepinize bol şanslar, başarılar dileriz.

